№ 133 (715)

Пятніца, 23 ліпеня 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень

Кошт: у кіёсках і крамах — 20000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою…

Якуб Колас

В стране началась процедура "народного импичмента"

Влад ГИЛЕВИЧ, Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ

Отработал?

Цивилизованный мир считает, что Александр Лукашенко уже закончил исполнение президентских обязанностей. Оппозиция, мировые структуры, национальная элита Беларуси требуют от Лукашенко внятных пояснений: что дальше — откровенно заявленная диктатура или вразумительный диалог...

Думаю, сам Лукашенко высказался на этот счет вполне определенно. Дескать, неча из 20 июля делать "великую дату". Еще как минимум два года Александр Григорьевич собирается исполнять президентские обязанности на "абсолютно законных основаниях". А потому любые проявления народного недоверия к его персоне президент грозился рассматривать как "покушение на государственный строй".

Тем не менее по всей республике уже начало свое шествие массовое народное движение за "восстановление верховенства Конституции на территории суверенного государства Беларусь".

21 июля наиболее отчаянная часть белорусского народа собралась в Минске на Октябрьской площади, чтобы попытаться поставить точку в сверхнормативной президентской карьере Александра Лукашенко. На сей раз люди собрались на так называемые "гуляния по поводу...". Право, разве имеет смысл унижаться перед уже нелегитимной исполнительной властью и просить санкцию на проведение подобного мероприятия?

На Октябрьской площади собралось примерно около четырех тысяч человек. Нам действительно довелось увидеть счастливые лица свободных людей, было много молодежи. Периодически на площади звучало "Живе Беларусь!". Слышались белорусские песни.

В 17.40 состоялась первая стычка с милицией. Наряд попытался отобрать у кого-то национальный флаг, однако демонстрантам удалось отстоять милиционеров. Толпа начала скандировать: "Фашисты!"

Днем был задержан один из молодых активистов оппозиции Тимофей Дранчук, который снимал на видеокамеру сотрудников милиции возле Республиканского культурно-просветительского центра. Дранчука вывезли на окраину города, избили и конфисковали кассеты из его видеокамеры.

Прибывшая в Минск группа оппозиционных политиков из Бреста во главе с Геннадием Самойленко была задержана сотрудниками милиции прямо на столичном вокзале. Однако после того, как туда прибыли представители БХК, задержанных освободили.

И в самом деле, если Лукашенко претендует еще на парочку лет президентства — это может привести страну к трагедии. Столь простую истину наверняка понимают не только те несколько тысяч человек, которые вышли на площадь 21 июля. Просто они отважились. Остальные выжидают.

А власть действительно серьезно подготовилась к проведению данного мероприятия. По некоторым данным, президентскую Администрацию в течение дня охраняли около 4 тысяч специально "натренированных" сотрудников силовых структур. Еще с утра прилегающие к Октябрьской площади районы нашпиговывались "мальчиками" из внутренних войск. По периметру Октябрьской площади без устали кружили многочисленные усиленные патрули милиции. Но основные силы в бронежилетах, с щитами и "средствами подавления" в это время находились в близлежащих дворах, улицах. Идущих по направлению к Октябрьской площади людей с большими сумками милиция останавливала и проверяла у них не только документы, но и содержимое личных вещей.

Похоже, власти всерьез рассчитывали применить силу. Иначе как расценить многочисленные учения силовых подразделений как раз в канун "народных гуляний". Понятно, что власть, потерявшая легитимность, вряд ли будет обращать внимание на такой пустяк, как разгон пяти-десяти тысяч собравшихся. Более того, можно будет в новое время доказывать людям демократию и закончить все разговоры о новых сроках перевыборов Лукашенко.

Конечно, хотелось бы, чтобы народ раз и навсегда продемонстрировал свою решительность. Но благо, что вчера элитной части этого народа хватило выдержки — несколько тысяч человек не могут решить судьбу страны за все десять миллионов жителей Беларуси.

Магілёў: лозунгі антыпрэзідэнцкага і антырасійскага зместу

У Магілёве пяцігоддзе прэзідэнцтва Аляксандра Лукашэнкі першымі адзначылі дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі, якія апублікавалі на сваіх старонках і паказалі на тэлеэкранах матэрыялы, дзе гаварылася пра поспехі айчыннай палітыкі і эканомікі.

Пікет, які мелі намер правесці магілёўскія сацыял-дэмакраты, не адбыўся па віне саміх ягоных арганізатараў. На некаторых будынках абласнога цэнтра напярэдадні 20 ліпеня з'явіліся бел-чырвона-белыя сцягі, а на сценах — лозунгі антыпрэзідэнцкага і антырасійскага зместу. Аднак яны пратрымаліся толькі некалькі гадзін. Ніводная з партый або арганізацый не ўзяла на сябе адказнасць за правядзенне гэтай акцыі.

Некаторыя гараджане гаварылі пра тое, што бачылі ўлёткі без подпісу, у якіх змяшчаўся заклік прыйсці ўвечары на плошчу Леніна і ўзяць удзел у стыхійным мітынгу пратэсту супраць дыктатуры.

Канстанцін УВАРАЎ, БелаПАН.

Пасля правядзення акцыі пратэсту ля будынка Адміністрацыі прэзідэнта затрыманы віцебскі мастак Аляксандр Пушкін

Прыкладна а 12-й гадзіне ён падвёз да цэнтральнага ўваходу ў будынак Адміністрацыі цялежку з гноем, у якой таксама знаходзіліся партрэт А.Лукашэнкі і дзяржаўны чырвона-зялёны сцяг, і вывернуў змесціва цялежкі прама на прыступкі. Зрабіўшы гэта, мастак некаторы час чакаў, калі да яго падыдуць супрацоўнікі міліцыі, якія, трэба адзначыць, дзейнічалі даволі нерашуча. Тым не менш А.Пушкін быў затрыманы.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Заявление Совета Белорусской партии труда

20 июля 1999 года в соответствии с Конституцией Республики Беларусь истек срок полномочий президента Лукашенко. С потерей легитимности президента Лукашенко стали нелегитимными практически все органы власти и управления, кроме Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.

По воле президента Лукашенко и его окружения белорусское государство брошено в стихию жесткого политического кризиса, который обостряет и так крайне тяжелую социально-экономическую ситуацию в стране. Узурпация власти крайне негативно скажется на международном положении Беларуси, внешнеэкономических и торговых отношениях, в целом на экономике и производстве во всех отраслях. Неизбежным следствием этого будет продолжение и усиление темпов падения уровня жизни и ухудшение социального положения населения.

Допустить этого нельзя!

Белорусская партия труда неоднократно предлагала провести с целью ослабления политического кризиса и поиска разумного компромисса переговоры между президентской стороной и оппозицией. На этом настаивали многие политические силы, организации как в Беларуси, так и за рубежом. Но президент Лукашенко уклонился от переговоров и стал на путь нарушения Конституции, захватив власть в стране в результате антиконституционных действий.

Белорусская партия труда считает, что Лукашенко, не являясь легитимным президентом, но пока сохраняющим политическую власть в стране, обязан способствовать созданию условий для переговоров между всеми политическими силами Беларуси с участием международных организаций с целью формирования комплекса мер по проведению демократических и свободных выборов президента и высшего законодательного органа Беларуси.

В противном случае оценка действиям Лукашенко и его окружения должна быть дана в соответствии с действующим законодательством.

Совет Белорусской партии труда.

Уладзімір ХАЛІП

Зулюм

Прайшло пяць гадоў Кіравання.

Менавіта так, з літары вялікай. Бо нічога падобнага апошнім часам Еўропа не ведала. І не трэба праводзіць недарэчныя паралелі — розныя там мілошавічы ды мечыяры нам не роўня. "У советских собственная гордость". І шлях у нас адмысловы.

Палітолагі і журналісты, асэнсоўваючы гэты шлях, выказваюць шмат жорсткіх і несправядлівых ацэнак. Быццам ні ў чым і нідзе аніякіх поспехаў, і ўсе гэтыя пяць гадоў — нейкі бессэнсоўны броўнаўскі рух. А ў адной апазіцыйнай газеце і ўвогуле нечаканыя высновы: за гэты час, аказваецца, на Беларусі нічога не змянілася. І лепш не стала, і не пагоршылася. Крыўдна такое чытаць. Шчыраваў чалавек, не шкадуючы ні сябе, ні "вертыкалі", усё перарабіў на свой капыл, а ў краіне нічога не змянілася?..

Азірнёмся на пройдзены шлях. Пакінем без увагі перадвыбарныя абяцанні. Менавіта яны і заблытваюць усё — абяцаў жа, не выканаў! А ніхто іх і не збіраўся выконваць. Гэта звычайны голы кручок. Электарат праглынуў і да гэтага часу не можа апамятацца. Але перадвыбарная інтрыга, так бы мовіць, за нулявой адзнакай. А вось усё тое, што пачалося пасля інаўгурацыі, характар мае лёсавызначальны, знакавы.

Першым істотным учынкам, калі новая ўлада выявіла сваю сутнасць і ўсе ўбачылі, хто прыйшоў, было, безумоўна, збіццё ў Вярхоўным Савеце дэпутатаў апазіцыі. Узброеныя грамілы ўварваліся ў парламент і ўчынілі гвалт. Гэта было настолькі нахабна, цынічна, што напачатку нават сам усенароднаабраны спалохаўся гэткай рашучасці. Афіцыйныя тлумачэнні нагадвалі апраўданні нашкодзіўшага першакласніка: "Стало жаль этих голодающих людей". Сапраўды, акцыя была настолькі жахлівай, што чакаць можна было чаго заўгодна — ад усеагульнага страйку да стыхійнага бунту. Але грамадская рэакцыя аказалася вялай і няпэўнай, усё сышло ў пясок. Было ад чаго здзівіцца: навокал ляжала маўклівая краіна, з якой можна рабіць усё што хочаш.

Таму высновы афіцыйнага расследавання "па загадкавым інцыдэнце" выглядалі ўжо звычайным здзекам хама над пакорлівай ахвярай. Было заяўлена, што следства скончылася нічым. Вінаватых знайсці немагчыма, акцыю здзейсніла нейкае неапазнанае падраздзяленне.

Чаму так старанна дабіваўся ён усеагульнага маўчання, нагнятаючы жах? Якую высокую мэту паставіў, дзеля чаго варта было ісці напралом? І ўвогуле — якіх вышынь дасягнула краіна за гады Кіравання?

У эканоміцы, усім вядома, — самы высокі працэнт прыросту валавога нацыянальнага прадукту. І пры гэтым — самыя ўблюдачныя ў Еўропе крамы, савецкія чэргі, самыя жахлівыя, у параўнанні з заробкамі, цэны. Ганебныя пенсіі ў дванаццаць долараў. Прamатаны ўшчэнт залатавалютны запас краіны, зароблены не гэтым рэжымам. Разваленыя калгасы, занядбаныя прадпрыемствы. Карупцыя. Інфляцыя. Крызіс бясконцы, як восеньскі дождж.

А дзе ж той фантастычны працэнт прыросту? Хто яго скраў?

Ды не было яго нідзе і ніколі. Якіх там працэнтаў можна дасягнуць на зношаных станках, без новых тэхналогій, без інвестыцый? Проста ўспомніла запалоханая наменклатура былыя маніпуляцыі з лічбамі, калі паказчыкамі неіснуючых поспехаў выбівала сабе ўзнагароды і высокія пасады — вось і ўвесь сакрэт фантастычнага ўзлёту.

Але самы жахлівы след пакінуў рэжым у сферы духоўнай. Палітпалкоўнік быў вылучаны на ролю каменданта беларускай культуры. З неверагодным імпэтам узяўся ён за выкараненне ўсяго беларускага. Якія тут сумненні? У расійскай правінцыі ўсё быць павінна расійскім. Разбуралася гістарычная навука, пад новую ідэалогію перабудоўвалася энцыклапедыя, згортваліся планы беларускіх кнігавыданняў. Вынішчалася беларускамоўная асвета. Нават дзеці вымушаны былі стаяць у пікетах, бароняў сваё права на адукацыю на роднай мове.

Прастора беларускай культуры пасля замяталінскіх пераўтварэнняў нагадвае сёння поле, па якім прагналі статак. Усё знявечана, здратавана. Толькі буяе на гэтым полі чартапалох папсовага "Славянскага базару" ды вытыркаецца адзінокі качан мацьвееўскага "Любить по-русски", шчодра ўскормленага за беларускі кошт.

Вызначаліся беларусы заўсёды прыстойнасцю, высокай маральнасцю, што дапамагала ім на працягу многіх стагоддзяў супрацьстаяць усялякай агрэсіі. Усенароднаабраны пра гэта ведаў. Таму менавіта мараль падверглася шалёнаму гвалту. Зрабіўшы стаўку на несвядомую чэрнь, на плебс, ён рабіў усё, каб няспынна ўзрастала колькасць гэтага цёмнага, забітага плебса. Старая формула сатрапаў — хлеба і відовішч! — у поўным аб'ёме выкарыстоўвацца не магла. Дзе яго ўзяць, той хлеб? У такім разе — болей відовішч! Славянскія базары, дажынкі, алімпіяды, піўныя святы запаланілі краіну. Гуляйце і ні аб чым не думайце! За вас ён думае. Хто там нясе лухту пра нейкую нацыянальную ідэю? Адзіная наша ідэя — чарка і шкварка. А для тых, хто ідэю нашу не праглынуў, хто пажадаў быць "нячэсным", хто пасмеў узняць голас пратэсту, рэжым меў надзейныя сродкі — гвалт, краты, славутае "неапазнанае падраздзяленне". Мордаварот з дубінай стаў сімвалам рэжыму. Боты карнікаў трушчылі акуляры ненавісных дэманстрантаў, на вуліцах лілася кроў, кідалі ў бамжатнік прафесараў, на вачах бацькоў катавалі дзяцей, у горкі яблык збівалі нямога, які "ўголас абражаў прэзідэнта".

І што — здрыганулася зямля, абрынулася неба? А з якой нагоды? Было ж сказана: "Права человека — наше внутреннее дело". Захацеў — расстраляў амерыканскіх спартсменаў у паветры. Захацеў — выгнаў паслоў.

Міжнародная ізаляцыя? Знайшлі чым палохаць! Гэта менавіта тое, чаго ён дамагаўся з першых дзён Кіравання. Каб не было ў Беларусі дарогі на Захад. Бо ён прадвызначыў забранай краіне зусім іншы шлях.

Хаця ў якасці ўзору для Беларусі і была заяўлена гітлераўская Германія трыццатых гадоў, намаганні саматужнага дыктатара аказаліся марнымі. За ўсе гады Кіравання не ўдалося пабудаваць ніводнага аўтабана. Так што параўнанні з Гітлерам некарэктныя. Варыянт паўночнакарэйскі таксама не наш: публічна было заяўлена, што лісце на дрэвах мы не аб'елі. Чылійскі дыктатар таксама не з нашай кампаніі — той сам ва ўсе дзіркі не соваўся, а запрасіў у краіну эканамістаў славутай школы і даручыў ім правесці рэформы. З нашага пункту гледжання, учынак проста дзікунскі. Безумоўна, і Пол Пот нам не таварыш. Той не жадаючых спяваць рэвалюцыйныя песні забіваў бамбукавай палкай. Бамбук у нас не расце. І палка ў нас — гуманная. Гэта значыць, гумовая. Ёй не заб'еш. Яна ўсяго толькі аргумент у дыялогу ўлады і апазіцыі.

Дык што ж атрымліваецца? Дыктатура тутэйшая не ведае аналогій, і мы сапраўды ідзём сваім адметным шляхам? На жаль, не.

Мы, як тыя другагоднікі, паўтараем даўно забытыя ўрокі чужой гісторыі. Быў калісьці ў Турэччыне султан Абдул-Хамід, які, цытуем Вялікую Савецкую Энцыклапедыю, "в феврале 1878 г. распустил избранный согласно конституции парламент и установил самодержавный деспотический режим ("зулюм")... Стремясь удержать подвластные народы в повиновении, Абдул-Хамид II жестоко преследовал малейшие проявления свободомыслия". Іншыя даведнікі "зулюм" тлумачаць проста — гвалт.

Пазналі? Ёсць яшчэ сумненні? Не супадаюць толькі прозвішчы і даты. Ды і то не надта: той парламент распусціў у лютым, тутэйшы паспяшаўся зрабіць гэта яшчэ ў лістападзе. Так што не варта цешыць сябе пошукам маштабных аналогій. На парозе трэцяга тысячагоддзя ў нас — прымітыўны зулюм.

Ёсць такі тэрмін у літаратуразнаўстве — логіка характару. Персанаж п'есы не павінен здзяйсняць учынкі, не абумоўленыя яго характарам. У трагікамедыі тутэйшая сітуацыя проста ідэальная: за пяць гадоў — ніводнага ўчынку, які з гэтай логікай быў бы ў супярэчнасці. І міф аб загадкавай непрадказальнасці галоўнага персанажа, створаны казённай прэсай, не мае ніякіх падстаў. Прадказальныя ўсе яго ўчынкі, бо выцякаюць адзін з аднаго. Паслядоўна і непахісна рухаецца ён толькі ў адным напрамку. Неўтаймаваная прага ўсё большай і большай улады, нянавісць да ўсяго беларускага, стаўка на гвалт, прымітыўную сілу — вось і ўвесь сакрэт гэтай непрадказальнасці.

(Працяг на 2-й стар.)

Процесс пошел...

Депутаты Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва 21 июля 1999 года решили кадровые вопросы, имеющие принципиальное значение для будущего нашей страны. Освобождены от своих обязанностей члены Президиума Верховного Совета, перешедшие на работу в структуры исполнительной власти и прекратившие в связи с этим работу в законодательном органе: Василий Новиков — первый заместитель председателя Верховного Совета; Юрий Малумов — заместитель председателя Верховного Совета; Владимир Коноплев — член президиума; Василий Саковик — член президиума.

Депутаты Верховного Совета 13-го созыва избрали:
Виктора ГОНЧАРА — первым заместителем председателя Верховного Совета 13-го созыва;
Геннадия ТЕРЕНЮ — заместителем председателя Верховного Совета;
Станислава БОГДАНКЕВИЧА — членом Президиума Верховного Совета.

Избрана мандатная комиссия в составе Мечеслава Гриба, Павла Знавца, Михаила Грушевского, Николая Демидова, Вячеслава Герасименко.

Верховный Совет 13-го созыва объявил о невозможности дальнейшего исполнения обязанностей главы государства Александром Лукашенко в связи с истечением срока его полномочий.

Поскольку этот номер газеты редакция вынуждена сдавать в печать заблаговременно, то я не могу сообщить о том, какие решения примут депутаты Верховного Совета в последующие часы. О развитии событий обязательно расскажем.

Валерий ЩУКИН, депутат Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.

В ночь на 21 июля в Минске спали не все

Многочисленные граффити, посвященные окончанию легитимного срока правления президента Лукашенко, появились на стенах домов Минска в ночь на 21 июля.

Лозунгами типа "Luka — end. 20.07.99", "Лукашенко — в отставку!", "Луку на муку" и другими оказались покрыты Партизанский и Заводской районы города, Юго-Запад, улица Козлова, некоторая часть проспекта Скорины. Милиция кое-где быстро успела замазать надписи, но в подавляющем большинстве они были видны еще долгое время.

Беларусь: тэрмін паўнамоцтваў прэзідэнта

Заява прэс-сакратара Дзярждэпартамента ЗША Джэймса Рубіна

Заканчэнне тэрміну законнага знаходжання на пасадзе беларускага прэзідэнта Лукашэнкі сёння ўзнімае пытанні аб неабходнасці выхаду краіны з канстытуцыйнага тупіка. Рэжым Лукашэнкі нясе адказнасць за гэтае становішча, якое стала вынікам змен, якія сп. Лукашэнка ўнёс у беларускую канстытуцыю на падставе заганнага і неканстытуцыйнага рэферэндуму 1996 года. Гэты рэферэндум атрымаў шырокае асуджэнне міжнароднай супольнасці. Узгаданыя змены, а таксама самавольнае падаўжэнне тэрміну сваіх паўнамоцтваў пасля 20 ліпеня 1999 года і падаўленне выказванняў пратэсту яшчэ больш падарвалі дэмакратычную легітымнасць Лукашэнкі і здрадзілі тым дэмакратычным прынцыпам, на якіх ён быў абраны.

Легітымнасць Лукашэнкі як абранага прадстаўніка беларускага народа можа быць адноўлена толькі праз свабодныя і справядлівыя дэмакратычныя выбары, у якіх усе палітычныя партыі могуць прыняць удзел на раўнапраўнай аснове. Вярхоўны Савет, які Злучаныя Штаты і большасць краінаў міжнароднай супольнасці лічаць адзіным законным органам, мае права звярнуцца са сваёй пазіцыяй да жыхароў Беларусі. Гэтае права трэба паважаць.

Мы зноў заклікаем урад Беларусі распачаць дыялог з апазіцыяй без усялякіх папярэдніх умоваў і забяспечыць выкананне міжнародна прызнаных правоў чалавека.

Толькі праз дыялог і павагу да правоў чалавека Беларусь можа вярнуцца на шлях дэмакратыі і заняць сваё законнае месца ў міжнароднай супольнасці.

20 ліпеня 1999 г.

У Кіеве пікетавалі Пасольства Беларусі з патрабаваннем адстаўкі А.Лукашэнкі

Больш за сто прадстаўнікоў дэмакратычных арганізацый пікетавалі 20 ліпеня Пасольства Беларусі ў Кіеве. У пікетаванні ўзялі ўдзел члены Народнага Руху, а таксама шэраг маладзёжных арганізацый.

Як перадае УНІАН, пікетчыкі патрабавалі адстаўкі кіраўніка Беларусі Аляксандра Лукашэнкі, тэрмін прэзідэнцкіх паўнамоцтваў якога па Канстытуцыі 1994 года скончыўся 20 ліпеня б.г. Яны спалілі перад будынкам пасольства чырвона-зялёны сцяг і трымалі ў руках жоўта-блакітныя ўкраінскія і бел-чырвона-белыя беларускія сцягі.

БелаПАН—УНІАН.

Пикет перед белорусским посольством в Варшаве

Пикет перед белорусским посольством прошел 20 июля в Варшаве.

Акция была организована Информационным центром Верховного Совета в Варшаве вместе с польскими "Молодыми демократами". Она прошла под лозунгами "Народ имеет право!" и "Свободная Беларусь!". Манифестация привлекла повышенное внимание журналистов — ее ход освещали три польских телеканала, журналисты мировых информационных агентств. Свои песни присутствующим спел белорусский бард Андрей Мельников, специально пришедший для этого на акцию. Манифестанты потребовали свободных выборов в нашей стране и скандировали "Жыве Беларусь!".

Надвор'е

У наступныя двое сутак чакаецца пераменная воблачнасць, на большай часцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер заходні — 3—8 м/с, пры навальніцах парывы да 15—17 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +12...+17, удзень +20...+25.

Пр. Аляксандра, Антона, Апалона, Данілы, Лявона, Маўрыкія.
К. Брыгіды, Апалінара.

ЛІПЕНЬ
23
'99 ПЯТНІЦА

Усход 5.09
Захад 21.23
Даўж. дня 16.14

Перш. квадра 20 ліпеня
Захад 2.19
Усход 18.10

Акция в Брюсселе...

20 июля с 11 до 13 часов в Брюсселе проходило пикетирование белорусского посольства, организованное европейским представительством Хартии'97.

В акции приняло участие около 25 человек — главным образом, белорусские политические беженцы, проживающие ныне в Бельгии. Среди них были даже несколько женщин с маленькими детьми. Пикет был организован в рамках кампании по отстранению Лукашенко от власти в связи с истечением срока его президентских полномочий.

27 ліпеня — дэманстрацыя пратэсту супраць узурпацыі ўлады

Старшыня БСДП Мікалай Статкевіч накіраваў у Мінгарвыканкам заяўку аб дазволе на правядзенне дэманстрацыі і мітынгу ў аўторак, 27 ліпеня — Дзень Незалежнасці. Пачацца дэманстрацыя павінна была ад плошчы Якуба Коласа, далей па праспекце Францішка Скарыны да ГУМа, потым да Палаца спорту, дзе планаваўся мітынг. Заяўленая колькасць удзельнікаў — да 7 тысяч чалавек.

Якое ж рашэнне прыняў Мінгарвыканкам? Улады вызначылі такі парадак правядзення акцыі:

— 18.00 — збор на плошчы Якуба Коласа;

— 19.00—20.00 — мітынг на плошчы Бангалор.

Нагадваем, што дагэтуль сацыял-дэмакраты не праводзілі акцый пратэсту на гарадскіх "задворках".

Аб падтрымцы гэтай дэманстрацыі ўжо заявіла Каардынацыйная Рада дэмакратычных сіл Беларусі. БСДП, іншыя арганізацыі — удзельніцы Каардынацыйнай Рады звяртаюцца з заклікам да ўсіх грамадзян Беларусі, якім дарагія ідэалы свабоды і незалежнасці нашай краіны, прыйсці 27 ліпеня ў 18.00 на плошчу Якуба Коласа, каб прыняць удзел у дэманстрацыі пратэсту супраць узурпацыі ўлады былым прэзідэнтам краіны А.Лукашэнкам і яго злачынных спробаў ліквідаваць незалежнасць Беларусі.

Демократия по-белорусски

Руководство МТЗ вопреки требованиям закона о профсоюзах и положениям коллективного договора притесняет профсоюзный орган

Всему миру уже известно о непримиримой ненависти нынешнего режима к законам. Попытка руководства МТЗ выселить профсоюзный комитет Свободного профсоюза металлистов — еще одно яркое тому подтверждение.

Первую атаку — немедленное выселение — профсоюзные активисты и прибывшие к ним на помощь рабочие отбили ("Народная воля" N131 за 21.07.99 г.). Заводское начальство стало готовиться к новой атаке, а на время перегруппировки сил директор ДК передал в Совет Свободного профсоюза новое предписание о выселении, но уже через три дня.

Строго говоря, оба предписания подписаны не директором, который в числе четырехтысячного артистического коллектива на "Славянском базаре в Витебске" празднует окончание легитимного правления А.Лукашенко, а его заместителем Владимиром Кирутой. Сей служка размашисто подписался под следующим:

"Ваш профсоюз не прошел регистрацию, а коллективный договор на 1999 Вы не подписали, следовательно, Вы не имеете права на получение бесплатной площади. Вы обязаны в трехдневный срок заключить договор о найме кабинета в аренду с уплатой не менее арендной платы в соответствии с нормативными актами".

В отличие от бездумного исполнителя Кируты, я позвонил в Министерство юстиции и получил официальный ответ, что по состоянию на 21 июля 1999 года документы Свободного профсоюза, поданные на перерегистрацию, в министерстве еще изучаются. Это означает, что данное профессиональное объединение трудящихся является легитимным, законно на МТЗ действующим профсоюзом, и, следовательно, действия Владимира Кируты по воспрепятствованию деятельности заводского профсоюзного органа являются незаконными, за которые в Уголовном кодексе предусмотрена ответственность (статья 133).

Сам Владимир Иванович свои действия обосновал как меры по устранению замечаний последней ревизии хозяйственной деятельности Дома культуры по заключению договоров аренды и размера арендной платы.

Как выяснилось, сие должностное лицо даже не удосужилось заглянуть в "святцы", то бишь в коллективный договор. А там записано, что "наниматель обязуется предоставлять профсоюзам в бесплатное пользование помещения, оборудование, средства связи, транспорт, оргтехнику". Уже сама постановка вопроса об арендной плате является нарушением колдоговора. Но если на Беларуси не исполняются законы, то что уж тут говорить о такой мелочи, как колдоговор! Своими действиями руководство МТЗ демонстративно перечеркивает коллективные договоренности с трудовым коллективом.

Кроме того, даже если Свободный профсоюз и не пройдет перерегистрацию, то коллективный договор, принятый в 1998 году, сохраняет свою силу до 2001 года (пункт 1.4 колдоговора). Для руководства Дома культуры это стало "Америкой", которую открыла для него "Народная воля".

Выходя из Дома культуры МТЗ, я поинтересовался у вахтера, какова ее заработная плата. "Три миллиона", — ответила женщина. Бог мой — семь долларов!

Что же это творится на тракторном? 3 миллиона рублей — зарплата у вахтеров, 13 миллионов — у слесарей. Но ведь средняя заработная плата на МТЗ — 30 миллионов. Так сколько же в таком случае получает начальство всех ступеней?

Тогда понятно, почему руководство Минского тракторного завода так рьяно поддерживает нынешний прогнивший режим.

Данила ХАЛЕЦКИЙ.

У Мінску адбыўся першы выпуск Міжнароднай школы беларускай мовы і культуры

Адбыўся першы выпуск Міжнароднай летняй школы беларускай мовы і культуры на базе філалагічнага факультэта Беларускага дзяржуніверсітэта.

Школа пад такой назвай ужо праводзілася ва універсітэце тройчы — у 1991-м, 1992-м і 1993 гадах, [illegible]

Шэсць навучальных груп аб'ядналі грамадзян Украіны, Польшчы, Літвы, Латвіі, Расіі, Кыргызстана, Германіі, Аўстрыі, Чэхіі, Венгрыі, Румыніі, Славакіі, Ізраіля, Фінляндыі і ЗША. [illegible]

Марына КУНОЎСКАЯ.

Лідэр віцебскай арганізацыі АГП абвінавачвае старшыню Віцебскага гарвыканкама ў парушэнні закона

Старшыня віцебскай гарадской арганізацыі Аб'яднанай грамадзянскай партыі Генадзь Мураты абвінаваціў старшыню Віцебскага гарвыканкама Уладзіміра Пелагейку ў парушэнні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і Закона "Аб сходах, мітынгах, вулічных шэсцях, дэманстрацыях, пікетаваннях у Рэспубліцы Беларусь". [illegible]

Леанід СІМАНАЎ, БелаПАН.

Бюджэтная пазыка Мінскаму ААТ "Белмедпрэпараты" на закупку фармацэўтычных субстанцый

[illegible]

У дакуменце, у прыватнасці, адзначаецца, што пазыка прадастаўляецца прадпрыемству "ў мэтах забеспячэння насельніцтва, лячэбна-прафілактычных устаноў рэспублікі айчыннымі лекавымі прэпаратамі, пашырэння наменклатуры гэтай прадукцыі і нарошчвання аб'ёмаў яе вытворчасці". Тэрмін вяртання пазыкі ўстаноўлены да 1 ліпеня 2000 года з уплатай працэнтаў у паме- [illegible] кая валютна-фондавая біржа" валютных сродкаў для закупкі фармацэўтычных субстанцый.

Кантроль за мэтавым выкарыстаннем і своечасовым пагашэннем пазыкі ўскладзены на Міністэрства фінансаў і Беларускі дзяржаўны канцэрн па вытворчасці і рэалізацыі фармацэўтычнай і мікрабіялагічнай прадукцыі.

Аляксандр ПАПОВІЧ.

Зулюм

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Пасля рэферэндуму, калі Беларусь як краіна з прыкметамі дэмакратыі была знішчана, [illegible]

[illegible] дили к Российской империи, составив Западный край... В Западном крае всегда преобладал русский язык. Белорусский знали мало, преимущественно у границ с Польшей. И рассматривался он как местный диалект. Различия между московским выговором и минским несравненно меньше, чем между московским и ставропольским. Большинству жителей Западно- [illegible]

[illegible] прывід інтэграцыі прымусіць яго шмат чым ахвяраваць? І што не з народам суседнім будзе ён аб'ядноўвацца, не з багаццем расійскім — хто з уласнікаў яго аддасць? І не з культурай расійскай — яднанне ў гэтай сферы, калі ўзнікае жаданне, адбываецца для кожнага паасобку, без пасрэдніцтва правадыроў. У выпадку паспяховага завяршэння аферы стагоддзя мы аб'яднаемся [illegible] знойдзе надзейны спосаб заблакіраваць уладныя памкненні свайго амбіцыйнага партнёра. За аказаныя паслугі яму ўручаць суцяшальны прыз — ярлык на пажыццёвае кіраванне новадалучанай тэрыторыяй. І будзе ў нас усё той жа зулюм.

І ніякі Захад нам не дапаможа. Ніхто не зможа змяніць ходу нашай гісторыі па гэтым сцэнарыі. Ёсць адна толькі сіла, якая [illegible] кажу, Народзе, што тады толькі зажывеш шчасліва, калі над табою маскаля ўжо не будзе". Няўжо пісьмо Каліноўскага, пасланае сто сорак гадоў таму, да гэтага часу не дайшло да свайго адрасата?

Гэта апошні шанц, які дае нам гісторыя. Не будзе яна бясконца расчыняць дзверы турмы перад тым, хто волі не хоча.

Або цяпер, або ніколі.

И в шутку, и всерьез

К исчезновению Юрия Захаренко

Сразу же после исчезновения Юрия Захаренко, А.Лукашенко уверенно заявил о том, что его похитила уголовная мафия. Тут я ничего не понимаю. Или у Александра Григорьевича самые тесные связи с уголовной мафией и уголовники отчитываются перед ним за все свои делишки, или Лукашенко уголовной мафией называет свое ближайшее окружение. Но в любом случае я понял: Александр Григорьевич контролирует ситуацию. От своего имени и имени своих друзей я прошу: Дайте приказ уголовной мафии о его освобождении (тем более что, по Вашим словам, Вы лично ничего не имеете против Юрия Захаренко)!

О президентских выборах

Я прошу Александра Григорьевича как наследника советских политруков встать из окопа и повести своих единомышленников в честную атаку на оппозицию. В честную в том смысле, что выйти на поединок по телевидению с представителями оппозиции. Ведь Вас не красит то, что Вашу честь защищают такие бесчестные личности, как господин Зимовский. (Смешно и грустно слышать о том, что работники радио и телевидения приглашают представителей оппозиции принять участие в дискуссии, а те отказываются. Ну никто же в это не поверит! Александр Григорьевич, а Вы в это верите?)

О референдуме 1996 года

Итог референдума 1996 года. 75 процентов белорусов проголосовали якобы за то, что они не хотят знать заработную плату представителей президентской "вертикали". Не хотят знать, из каких источников будет финансироваться деятельность президентских структур. Скажите, лично Вы в это верите? Вы верите, что белорусский народ настолько глуп? Если это так, то я становлюсь на колени и прошу чукчей (из анекдотов): "Пропустите белорусов вперед! Когда мы вымрем с голоду, тогда уж вы вновь будете первыми!"

Николай ГОДОВ, житель Минска.

P.S. *Если можно, переведите мой гонорар на нужды освобождения политических заключенных Республики Беларусь, и в первую очередь будущего президента — Михаила Чигиря!*

Выбор

...Студентом можешь ты не стать

Многие вчерашние школьники и их родители вот уже который день находятся в состоянии полной боевой готовности, граничащей с истерикой и нервным срывом. Шутка ли — в республике близится к завершению кампания вступительных экзаменов.

Всего в высшие учебные заведения за знаниями рвались 60 000 человек. Однако нельзя сказать, что борьба за площадь на вузовской скамье в этом году была более революционной, чем в прошлом. Общий конкурс по республике составил 2,4 человека на место. Как сообщил заместитель начальника Главного управления высшего и среднего образования Министерства образования Республики Беларусь Бронислав Дашкевич, основной приток абитуриентских бомбардировок пришелся на стены следующих вузов: в Академии искусств на одно место претендовали 4,3 человека, в Белгосуниверситете — 3,1, в экономическом университете — 3,4, в университете культуры — 3,6, в университете А.С.Пушкина (Брест) — 3,0, в лингвистическом университете — 3,8, в высшем пожарном училище — 3,2. В Минский медицинский институт на одно место метили 3,3 человека, в Витебский — 3,3, в Гомельский — 3,1. Значительно подросли в цене "акции" Могилевского машиностроительного института (в прошлом году там было 2,3 человека на место, в этом — 2,6) и Минского технологического университета (2,0 — 2,3). Вероятно, от каждодневного созерцания пустых магазинных прилавков и неустанно растущих цен на продукты питания больше стало желающих поступить и в Гродненскую сельскохозяйственную академию — с 2,4 человек конкурс вырос до 2,6.

Почему-то проигнорировали в нынешнем поступательном сезоне Витебскую государственную ветеринарную академию. Во всяком случае, студентом именно этого учебного заведения стать проще всего — конкурс здесь был лишь 1,4 человека на место.

Самыми "ходовыми" специальностями стали правоведение, иностранные языки и литература, международное право. По прежнему высоко котируются специальности, связанные с экономикой, культурой и искусством.

А вот кто заявлений в столичные вузы подал больше — периферийная абитура или городская — в Министерстве образования не ответили. Сказали, что это оперативная информация, и пока, мол, точно никто на сей счет ничего сказать не может...

Марина КОКТЫШ.

Мінгарвыканкам завяршае распрацоўку гарадской праграмы папярэджання асобных відаў траўматызму

Праблемы траўматызму для Мінска, як і для іншых буйных гарадоў, застаецца актуальнай. Пра гэта паведаміў старшыня камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама Генрых Карніцкі.

Паводле яго слоў, рост траўматызму адзначаецца ва ўсім свеце і звязаны з урбанізацыяй. З-за траўматызму пакутуюць, у асноўным, дзеці, падлеткі і людзі працаздольнага ўзросту. Дамагацца ягонага зніжэння гарадскія ўлады маюць намер з дапамогай прафілактычных мерапрыемстваў. Цяперашнім часам завяршаецца падрыхтоўка адпаведнай гарадской праграмы, якая прадугледжвае канкрэтныя захады па папярэджанні асобных відаў траўматызму — дарожна-транспартнага, вытворчага, дзіцячага і іншых — на перыяд да 2005 года. Чакаецца, што дакумент будзе разгледжаны на адным са жнівеньскіх пасяджэнняў Мінгарвыканкама.

Паводле сведчання галоўнага траўматолага Мінска Аляксандра Марціновіча, траўматызм у структуры захворваемасці ў Мінску займае трэцяе месца. Штогод у рэспубліцы адбываецца каля 800 тысяч траўмаў, у тым ліку і Мінску — 185 тысяч. У параўнанні з іншымі рэгіёнамі рэспублікі, у сталіцы захоўваецца больш высокі ўзровень траўматызму: сярод дарослых і падлеткаў — 992,2 на 10 тысяч насельніцтва, сярод дзяцей — 1288,6 на 10 тысяч (па краіне ў цэлым гэтыя паказчыкі складаюць адпаведна 763,9 і 610,2 на 10 тысяч). Пераважаюць бытавыя траўмы, што складаюць каля 75 працэнтаў ад агульнай колькасці траўмаў.

Вялікія эканамічныя страты ад траўматызму, у якія ўключаюць кошт лячэння, выплаты па часовай непрацаздольнасці, выплаты па інваліднасці, кошт нявыробленай прадукцыі і іншыя. У прыватнасці, у выніку толькі вытворчага траўматызму, які займае ў агульнай структуры траўматызму ўсяго 1 працэнт, у першым квартале бягучага года мінчанам было выплачана па прычыне часовай непрацаздольнасці 6,6 мільярдаў рублёў.

Ірына САЗАНОВІЧ, БелаПАН.

Здарэнні

На адным з ажыўленых перакрыжаванняў Брэста ўзарваўся мікрааўтобус

Замыканне ў электраправодцы мікрааўтобуса РАФ стала прычынай узгарання, а потым і выбуху аўтамабіля на адным з ажыўленых перакрыжаванняў Брэста.

Як паведамілі БелаПАН у абласным цэнтры супрацьпажарнай прапаганды, 21 ліпеня ў 11.50 на перакрыжаванні вуліцы Маскоўскай і Партызанскага праспекта загарэўся мікрааўтобус, які прыналежаў прадпрыемству "Будкамплект", полымя ў момант перакінулася на газавы балон, у выніку чаго адбыўся выбух. На шчасце, ні кіроўца РАФа, ні іншыя ўдзельнікі руху не пацярпелі. Пажарныя прыехалі на месца здарэння ў лічаныя хвіліны, а праз паўгадзіны на гэтым участку дарогі быў поўнасцю адноўлены аўтамабільны рух.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Узбуджана крымінальная справа ў дачыненні начальніка Брэсцкага гарнізоннага дома афіцэраў

Брэсцкая міжраённая ваенная пракуратура ўзбудзіла крымінальную справу ў дачыненні начальніка Брэсцкага гарнізоннага Дома афіцэраў Віктара Лялюка. Ён абвінавачваецца па трох артыкулах Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь — "раскраданне маёмасці шляхам прысваення, растраты або злоўжывання службовым становішчам" (арт. 91), "злоўжыванне... уладай або службовым становішчам, перавышэнне ўлады..." (арт. 249), а таксама "нядбайныя адносіны да службы" (арт. 249 прым. 1).

Як высветлілася падчас праверкі, у выніку нядобрасумленных адносінаў да працы ў перыяд з 1994 па 1999 год з Дома афіцэраў немаведама куды знікла маёмасць на суму больш за 1 мільярд рублёў. Апрача таго, як сцвярджаюць у ваеннай пракуратуры, В.Лялюк асабіста скраў з падведамаснай яму ўстановы маёмасці на суму 130 мільёнаў рублёў: музычныя інструменты, аргтэхніку, запчасткі да службовага аўтамабіля. Частка скрадзенага была знойдзена падчас следства ў знаёмых афіцэра — такім чынам ён разлічваўся з даўгамі.

Гэтая справа пачала раскручвацца вясною, калі ў міжгарнізонную пракуратуру паступіла інфармацыя аб тым, што з Дома афіцэраў знікае маёмасць. Пасля гутаркі з пракурорам маёр Лялюк падпісаў яўку з павіннай і прызнаўся практычна ва ўсіх сваіх крадзяжах. Хутка павінен адбыцца суд, які і вызначыць меру пакарання афіцэру.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Хутка, мабыць, пойдзем пешшу...

Цана на праезд у Мінскім метро павысілася да 10 тысяч рублёў; у жніўні павялічыцца кошт праезду і ў іншых відах гарадскога грамадскага транспарту

З 1 жніўня, у адпаведнасці з рашэннем Мінгарвыканкама, кошт адной паездкі павялічыцца да 10 тысяч рублёў. Праязны білет на адзін від грамадскага транспарту будзе каштаваць 450 тысяч рублёў (на аўтобус-экспрэс — 600 тысяч), на два віды — 600 тысяч, на тры віды — 700 тысяч, на чатыры віды — 800 тысяч. Кошт праязнога талона, набытага ў вадзіцеля, складзе 14 тысяч рублёў.

Цана на праезд у Мінскім метро ўжо павялічылася — з 6 да 10 тысяч рублёў — 20 ліпеня. Паводле інфармацыі з упраўлення транспарту і сувязі Мінгарвыканкама, чарговае павышэнне на 67 працэнтаў транспартных тарыфаў звязана з нізкай самаакупнасцю гарадскіх перавозак. Пры ранейшым тарыфе ў 6 тысяч рублёў рэальныя расходы на ажыццяўленне перавозак пакрываліся пасажырамі толькі на 16,7 працэнтаў. Новы тарыф дазволіць павялічыць гэты паказчык да 25,7 працэнтаў.

Наталля КУЛАГІНА, БелаПАН.

У бліжэйшы час можна чакаць чарговага падаражання нафтапрадуктаў

Двойчы павышаліся цэны на нафтапрадукты ў ліпені. Як вядома, 6 ліпеня цэны павысіліся ў сярэднім на 15 працэнтаў. А ўжо 16 ліпеня аптовыя цэны на нафтапрадукты ўзраслі на 5 працэнтаў, а рознічныя — на 10 працэнтаў.

Сёння цана аднаго літра аўтабензінаў А-76 каштуе 72 тысячы рублёў, АІ-92 — 102 тысячы, АІ-95 — 139 тысяч рублёў, дызельнага паліва — 61 тысяча рублёў.

Як лічаць ва ўрадзе Беларусі, гэтае павышэнне цэн на нафтапрадукты не апошняе. Ужо ў бліжэйшы час зноў трэба чакаць іхні рост, паколькі вырасла цана на расійскую нафту — да 85 долараў ЗША за тону.

Яўген ГРУБІЧ.

Сума страт узрасла ў восем разоў

У чэрвені 1999 года ў параўнанні з маем мінулага назіраўся спад вытворчасці на 1,6 працэнта. Асабліва істотным у чэрвені было зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці ў паліўнай прамысловасці (на 24,9 працэнта), хімічнай і нафтахімічнай прамысловасці (на 9,5) і ў электраэнергетыцы (на 8 працэнтаў).

Колькасць стратных прадпрыемстваў у прамысловасці знізілася з 18,2 працэнта ад іх агульнай колькасці ў першай палове 1998 года да 11,6 працэнта ў студзені—чэрвені 1999-га.

Аднак сума страт па іх узрасла ў 8 разоў — да 6 трыльёнаў рублёў. Характэрна, што ў паліўнай прамысловасці стратныя больш за палову прадпрыемстваў (57,5 працэнта).

Сяргей СНЕГІН.

Периферийная жизнь

Холодненькое не предусмотрено! —

так решила за всех начальник Управления торговли Пинского горисполкома А.Шоломицкая.

Поводом для данной публикации послужила заметка, увидевшая свет в официальном печатном органе Пинского горисполкома за 16 июля с.г. Называлась она очень актуально для нынешнего знойного лета: "А в жару попить бы холодненького...". Суть ее такова: читатель Иван Борисевич поднял очень актуальный вопрос о том, что в Пинске практически нигде не продаются охлажденные напитки: минеральная и фруктовая воды, пиво, а охлажденные "кока-кола" и "спрайт" большинству горожан из-за высоких цен не по карману. Здесь же, в газете, покупателю и, соответственно, читателю ответила А.Шоломицкая, начальник Управления торговли Пинского горисполкома. Вся суть ответа заключается в первом абзаце. Цитирую дословно: "Дело в том, что холодильное оборудование для напитков в торговых залах не предусмотрено...". А значит, надо полагать, что для И.Борисевича никто охлаждать минералку не станет.

Вот тут-то и возникает вполне резонный вопрос к Алле Андреевне: а кто, ежели не она, управляющая всей городской торговлей, должен был предусмотреть приобретение и установку холодильного оборудования для напитков? Или же есть какой-то документ, запрещающий пинчанам пить холодненькое? Нет, таковых пока не издано, а потому горожане вправе требовать от торговых управленцев горисполкома, чтобы в Пинске в знойную жару продавались и охлажденная минералка, и охлажденное пиво. А для этого требуется лишь немного инициативы и предприимчивости. Ответ же "не предусмотрено" вынуждает думать, что в главном городском "штабе" торговли не желают себя обременять лишними проблемами. Более того, если судить по ответу, даже и не собираются их решать.

Потому для сравнения предлагаю взглянуть на такой вот пример. Недавно довелось побывать в соседнем с нами государстве — Российской Федерации. Маршрут проходил через города Москва, Воронеж, Анна — столица, областной центр и районный. В каждом из названных городов довольно четко и удобно для людей организована уличная торговля прохладительными напитками, что в нынешнюю жару в общем-то немаловажно. И в столице, и в райцентре покупателям предлагается 10—15 сортов холодного пива, минеральной и просто газированной воды, фруктовых напитков. Рядом с торговыми палатками установлено современное оборудование для охлаждения напитков. Пожалуйста, выбирай чего душа желает. Чувствовалось, что россияне все предусмотрели, чтобы люди в жару не испытывали жажды.

Думаю, работникам Управления торговли Пинского горисполкома нелишне было бы всему этому поучиться у россиян, прежде чем мы станем единым государством. И все-таки предусмотреть, чтобы в знойную жару горожане без проблем могли попить холодненького. Кстати, за свои же собственные деньги.

Валентина НАВАРИЧ.
Пинск.

SOS!

Поплыть и... не вернуться

Этим летом в Беларуси едва ли не каждый день тонут люди. За два неполных летних месяца в республике утонуло 659 человек, из них — 94 ребенка.

Прогноз погоды на это лето словно кто-то заказал специально. Полтора месяца изнуряющей жары — такого давно не было на Беларуси. Несмотря на то, что едва ли не все водоемы республики закрыты по причине их загрязнения, народ все равно норовит искупнуться, к воде нас тянет какой-то невероятной силой. Купаемся где придется и в любом состоянии, нарушая всевозможные меры предосторожности и правила поведения на воде.

В Республиканском ОСВОДе называют четыре главные причины, по которым тонут люди: купание в запрещенных местах, пьянство, невнимательность родителей и плавание на предметах, не приспособленных для этих целей.

Недавно страшный случай произошел в Чашницком районе Витебской области. Двое взрослых мужчин, удовольствия ради, связали несколько пустых бочек из-под горючего, сделали настил и, захватив с собой детей, пустились в путешествие по реке. Когда самопальный плот стал разваливаться, пассажиры оказались в воде. Первой пошла ко дну пятилетняя девочка. Спасать ее бросились отец и старший брат. Но из объятий Посейдона вырваться не смог никто. Утонули все трое: папа, сын и дочь.

Спасатели подсчитали: каждый второй из тех, кто идет на дно, перед тем, как нырнуть, изрядно накачался спиртным. Принял на грудь — и море по колено.

На прошлой неделе в Новополоцке компания молодых людей веселилась у воды. Вечером, когда спала жара, прихватив пива и водки, ребята устроились на берегу Двины. Выпили, закусили и, подогретые спиртным, заспорили: а слабо нырнуть в реку с моста. Да и поспорили то на что: на бутылку водки. Самый храбрый, 25-летний юноша, не раздумывая, прыгнул в воду с четырехметровой высоты. И не вынырнул. Спасти его уже не смогли.

Но бывают и счастливые случаи. Главное, увидев, что кто-то тонет, вовремя вызвать подмогу. В июне под Минском несколько школьников устроили заплыв на дальнее расстояние. Доплыть до нужной отметки смогли, а вот на обратный путь силенок хватило не у всех. К счастью, неподалеку оказалась лодка со спасателями, и горе-рекордсмены благополучно были доставлены на берег.

Дети на воде — это особая головная боль спасателей. Взрослые и оглянуться не успевают, как дети оказываются с головой в воде. Хорошо, если находящиеся рядом мама или папа успевают выхватить малыша из голубой бездны. А когда на пляж дети отправляются одни?!

17 июля в деревне Мосты Правые Гродненской области утонуло трое школьников. Пока родители были на работе, дети решили искупаться в реке. Девятилетняя девочка, ее восьмилетний брат и десятилетний соседский мальчик плавали вдоль берега Немана. Но незаметно оказались на середине реки и попали в водоворот. Справиться с течением дети, конечно же, не смогли. Не успел им помочь и ловивший на противоположном берегу рыбу мужчина. Правда, если бы не он, отчаявшиеся родители, наверное, долго бы не знали, куда пропали их дети. Ведь малышня, идя днем к реке, никому не сказала, куда направляется.

В этом купальном сезоне люди идут на дно в основном в неохраняемых водоемах, где спасательные службы не работают. Желание искупнуться не останавливает уставший от жары народ ни перед чем. Плавают в мелиоративных каналах, котлованах, карьерах, пожарных водоемах.

Губит людей и паника. В конце июня в "Народную волю" пришло письмо от обезумевшей от горя женщины. У нее утонул единственный ребенок — четырехлетний сын. Утонул на глазах у матери и отдыхающих на берегу людей. Пока мама истошно кричала, собравшиеся вокруг нее взрослые мужчины не могли понять, что происходит. Когда бросились в воду, было уже поздно: ребенок захлебнулся.

За шесть последних дней в Беларуси утонуло 9 детей, 40 ребятишек удалось спасти. Не вернулись на берег и 80 взрослых, причем большинство из них купались в нетрезвом состоянии.

Кстати, подчеркнули в Республиканском обществе спасения на водах, тонут люди не только напившись, но и перегревшись на солнышке. Разгоряченные от жары подростки и взрослые стремятся побыстрее нырнуть в прохладную воду, а от резкой смены температуры могут наступить судороги или начаться сильное сердцебиение. Лучше к "мокрой" среде привыкать постепенно, потихонечку. Войти в воду не спеша, не торопясь окунуться, и только тогда пускаться в плавание...

Мария ЭЙСМОНТ.

Жывёла больш хварэць не будзе?

Гомельскі абласны камітэт па сельскай гаспадарцы і харчаванні афіцыйна пацвердзіў інфармацыю аб шматлікіх фактах гібелі буйной рагатай жывёлы ў саўгасе "Патапаўскі" Буда-Кашалёўскага раёна Гомельскай вобласці і яго навакольных вёсках.

Было, у прыватнасці, паведамлена, што эпідэмія распачалася ў першых чыслах ліпеня. Згодна з заключэннем ветэрынараў, жывёлы хворыя на гемаспарадыёз, пераносчыкам якога з'яўляюцца кляшчы. Паводле ўдакладнёных звестак, прадастаўленых камітэтам аблсельгасхарчу, з 400 саўгасных кароў хворыя 126; яшчэ 32 жывёліны загінулі. У прыватным сектары захварэлі каля 40 кароў і загінулі 7.

Камітэт таксама адзначае, што на саўгасных фермах быў праведзены ўвесь комплекс прафілактычных мерапрыемстваў, у сувязі з чым бліжэйшымі днямі захворваемасць павінна пайсці на спад.

Ірына МАКАВЕЦКАЯ, БелаПАН.

Паўгода турмы... за доўгі язык

Калі асабліва гарачыя суайчыннікі не стануць стрымліваць свае эмоцыі, то ім зараз пагражаюць сур'ёзныя непрыемнасці. Адзін з артыкулаў толькі што ўступіўшага ў сілу новага Крымінальнага кодэкса краіны ўтрымлівае палажэнне аб пакаранні за пагрозу забойства. За падобныя словы нядаўна ўжо пацярпеў раней судзімы Іван Б. з Браслаўскага раёна. Незадоўга да распаду Саюза ССР у 1991 годзе ён пазбавіўся волі на 7,5 года за збіццё да смерці сваёй сужыцелькі. У калоніі вёў сябе ціха і дабіўся датэрміновага вызвалення. Са сваёй новай пасіяй таксама асабліва не цырымоніўся, хоць рук не распускаў. Аднак пры чарговым высвятленні адносінаў раззлаваўся так, што паабяцаў адрэзаць жанчыне галаву. У выніку цяпер на працягу 6 месяцаў Іван зноў будзе за кратамі думаць аб сваім лёсе.

Уладзімір КОРЗУН.

Народная Воля 23 ЛІПЕНЯ 1999 г.

О чем говорили в Осло?

Как уже сообщалось, состоялась встреча министров обороны стран Северной Европы и государств Балтии. Она была посвящена "обмену идеями, идеалами, выражению общих интересов и общих надежд на будущее". Об этом заявил министр обороны США Уильям Коэн, который вместе со своими коллегами выступил на пресс-конференции после совещания в Осло.

Коэн и министры обороны Дании, Финляндии, Норвегии, Швеции, Латвии, Литвы и Эстонии обсудили целый ряд вопросов, в том числе вопрос о расширении НАТО, а также событиях на Балканах.

Говоря о растущем стремлении национальных правительств покончить с ксенофобией и репрессиями, Коэн заявил, что эта встреча в Осло стала выражением "желания народов Европы и всего мира жить в условиях личной свободы, свободной рыночной экономики, иметь возможность свободно высказывать свое мнение и помогать другим".

Берри фон Сюдов, министр обороны Швеции, сказал, что в настоящее время страны Северо-Западной Европы не сталкиваются с реальной агрессией или угрозой своему суверенитету, однако иметь вооруженные силы в регионе необходимо, поскольку невозможно предсказать будущее развитие событий. "В Европе существуют регионы, которые могут взорваться так, как это произошло в бывшей Югославии, — сказал фон Сюдов, — и по этой причине мы должны иметь возможность использовать наши ресурсы для укрепления коллективной обороны на этом континенте".

Министры обороны также обсудили отношения с Россией, при этом министр обороны Норвегии Эльдбьерг Левер сказала: "Все согласились с тем, что безопасность и стабильность в Европе не могут быть обеспечены без участия России, поэтому мы должны приложить все усилия для того, чтобы вернуть Россию на рельсы сотрудничества с НАТО".

День Шести Миллиардов

По расчетам демографов, число жителей Земли в ближайшие три месяца перевалит за 6 млрд. Столь знаменательную веху правозащитные группы отметят 12 октября 1999 г. празднованием "Дня Шести Миллиардов". О своих планах по этому поводу они объявили недавно в Вашингтоне.

На пресс-конференции отмечалось, что по-прежнему есть сотни миллионов женщин и мужчин, не пользующихся элементарными благами репродуктивной медицины, которые охраняют человеческую жизнь и предоставляют людям возможности развития. Миллиард из нас живет менее чем на один доллар в день. Сотни миллионов живут в странах, страдающих от нехватки пресной воды. К этим проблемам добавляется свыше миллиарда молодых людей в возрасте от 15 до 24 лет. Наше общее будущее вполне может зависеть от того, в какой мере они получают образование, поддерживают хорошее здоровье и находят себе работу. Их благополучие имеет ключевое значение для их собственных — и наших — будущих процветания и безопасности.

Через определенное количество дней у каждого из нас будет шесть миллиардов соседей. Для сравнения можно сказать, что понадобилась вся история человечества, чтобы в 1804 г. мировое население достигло одного миллиарда, но лишь немногим более 150 лет — чтобы оно достигло трех миллиардов в 1960 г. А теперь, неполных 40 лет спустя, нас еще вдвое больше. И это хороший повод, чтобы подумать о будущем.

5 тысяч на границе

Главнокомандующий Внутренними войсками МВД России генерал-полковник Вячеслав Овчинников сообщил о том, что примерно 5 тысяч боевиков, организованных в хорошо вооруженных, противостоят группировке федеральных сил вдоль административной границы Чечни. По данным разведки, у чеченских боевиков имеется от двух до четырех установок "Град", несколько орудий, большое количество автоматического оружия, минометов и гранатометов. Деятельность боевиков, по словам Овчинникова, финансируется и координируется из центров, находящихся за пределами России. Идеологической платформой для них избран ваххабизм.

"Сталинский блок за СССР"

Лидер "Трудовой России" Виктор Анпилов призвал г-на Зюганова созвать совещание глав всех коммунистических и рабочих партий и всех-всех-всех левой ориентации для обсуждения вопроса о целесообразности создания единого избирательного блока "Коммунисты России". Анпилов обещает, что если не удастся создать такой объединенный блок левой оппозиции, то "Трудовая Россия" вместе с Союзом офицеров Терехова пойдет на парламентские выборы самостоятельно: "Мы уже заявили о создании избирательного объединения "Сталинский блок за СССР".

Новости науки

Доктор Питт рекомендует

Доктор Бертрам Питт, сотрудник медицинского факультета Мичиганского университета, предложил медикаментозное лечение сердечной недостаточности, которое на 30 процентов снижает смертность от этой болезни. Питт рекомендует добавлять к стандартному набору лекарств препарат спиронолактон, который уже сорок лет применяют для борьбы с отеками. Спиронолактон, также известный под коммерческим названием Алдактон, нейтрализует действие гормона альдостерона, который при определенных условиях ослабляет тонус сердечной мышцы и сосудов. Доктор Питт полагает, что новая терапия поможет сохранить жизни многим десяткам тысяч больных.

Уничтожим вирусы СПИДа

Хорошо известное химическое соединение, которое используется для изготовления оболочек таблеток и производства лаков для ногтей, обладает мощным бактерицидным и антивирусным действием. Об этом говорится в статье сотрудников Гематологического центра Нью-Йорка. Они выяснили, что ацетилфталат целлюлозы уничтожает вирусы СПИДа и герпеса. Это вещество также оказывает смертоносное действие на возбудителей многих болезней, передающихся половым путем, в частности, гонореи и трихомоноза.

Руководитель исследований Роберт Нейрат полагает, что на основе ацетилфталата целлюлозы можно будет изготовлять мази для профилактики венерических заболеваний.

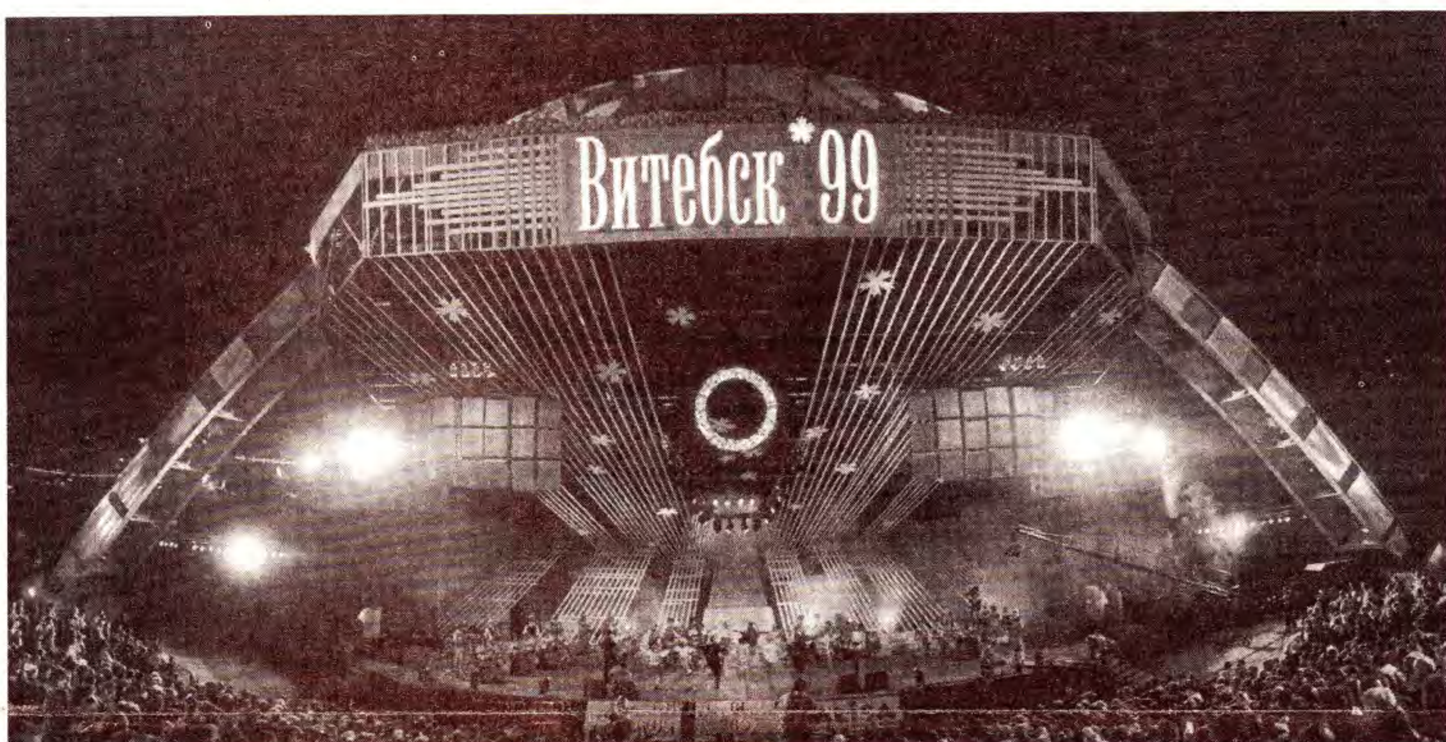
Сила зеленого чая

В Proceedings of the National Academy of Sciences напечатано сообщение, что в зеленом чае содержатся вещества, которые можно использовать для профилактики и лечения ревматоидных артритов. В состав этого напитка входят полифенолы, еще более активные антиоксиданты, нежели витамины С и Е. Эффективных средств лечения ревматоидных артритов в настоящее время не существует. Состояние больных стабилизируется с помощью обезболивающих и противовоспалительных лекарств. По мнению исследователей из университета Кейс Вестерн Резерв в Кливленде, небольшая корректировка диеты с помощью нескольких чашек зеленого чая в день может замедлить ход болезни.

С вертикальным взлетом

Консорциум европейских фирм, возглавляемый французской компанией Eurocopter, приступил к разработке пассажирского самолета с вертикальным взлетом и посадкой. В первоначальном варианте он задуман как 19-местная машина с двумя турбовинтовыми двигателями, установленными на концах крыльев. При взлете оба ротора должны вращаться в горизонтальной плоскости, действуя подобно несущим винтам вертолета. После набора высоты гондолы двигателей совершают поворот на девяносто градусов, и роторы превращаются в обычные тянущие пропеллеры. Крейсерская скорость самолета составит 520 километров в час, а длина беспосадочного перелета — около тысячи шестисот километров.

Стоп-кадр

Продолжается VIII Международный фестиваль искусств "Славянский базар в Витебске".
На снимке: *главный амфитеатр в Витебске — основная площадка всех выступлений на фестивале.*

Фото Александра ХИТРОВА, БелТА.

Москва — как вампир

Представление о том, что Москва живет за счет других регионов, имеет широкое хождение среди россиян: так думают 72% опрошенных. Больше всего убеждены в том, что "вся Россия кормит Москву", жители областных центров с населением свыше 1 млн. человек (82%). Москвичи и петербуржцы разделяют это мнение слабее (46%). Данные были получены социологическим фондом "Общественное мнение" по итогам проведенного в июне всероссийского опроса городского и сельского населения, в котором участвовало 1500 респондентов. С противоположным утверждением — что Москва, наоборот, помогает другим регионам — согласились 12% опрошенных. Чаще всего это опять-таки жители столиц (35%), но и среди них такую точку зрения разделяет меньшинство. То есть плохая предвыборная новость для Лужкова.

Латвийский парламент принял закон "О государственном языке"

Недавно латвийский парламент большинством голосов принял закон "О государственном языке" вместо действующего сейчас закона "О языках". В соответствии с новым законом государственным языком в Латвии провозглашается латышский, а русский, на котором, по некоторым оценкам, разговаривают до 40% жителей Латвии, становится иностранным. Соответственно, русскоязычные могут отныне испытать проблемы в общении с государственными чиновниками. У них также могут возникнуть трудности, если они являются работниками или клиентами компаний со значительной долей государственного капитала. Государство гарантирует образование только на латышском языке; он же станет языком всех массовых мероприятий и рекламы.

Палітбежанцы пікетавалі пасольства Беларусі ў Бруселі

Днямі ў Бруселі прайшло пікетаванне пасольства Беларусі ў краінах Бенілюкс, арганізаванае еўрапейскім прадстаўніцтвам беларускай грамадскай ініцыятывы "Хартыя'97".

Як паведамілі БелаПАН у прэс-цэнтры "Хартыі", у акцыі ўдзельнічалі каля 25 чалавек, у асноўным палітычныя бежанцы з Беларусі. Яны трымалі плакаты з надпісамі: "Спыніць палітычныя забойствы ў Беларусі!", "Не — рускай акупацыі"!, а таксама скандыравалі лозунгі з патрабаваннем свабоды палітзняволеным.

Пікет праводзіўся ў межах кампаніі беларускай апазіцыі па адхіленні Аляксандра Лукашэнкі ад улады ў сувязі з заканчэннем тэрміну яго прэзідэнцкіх паўнамоцтваў згодна з Канстытуцыяй 1994 года.

Алег САКАЛОЎ, БелаПАН.

Анекдоты

* * *

Двое, обнявшись, сидят на диване:

— О чем ты думаешь?

— О том же, что и ты!

— Прекрасно! Тогда сделай и мне один, только с ветчиной!

* * *

Квартира Бориса Моисеева. В кресле сидит сам Боря и читает журнал, рядом служанка занимается уборкой. Вдруг раздается телефонный звонок. Моисеев:

— Если это Пенкин или Шура, то меня нет, а если это Трубач, то я возьму.

Служанка:

— Борис, Вас девушка... Девуш-ка!!!

* * *

Мужчина всегда отличит наощупь женскую грудь от девичьей. По громкости, высоте и продолжительности визга.

* * *

— Мне кажется, жена хочет со мной развестись.

— Почему ты так думаешь?

— Вчера она привела домой свою подругу!

— Ну и что?

— Ты не представляешь, какая она красавица!

* * *

— Почему у вас по субботам кричит в квартире кошка?

— Я ее мою.

— Я тоже мою, но у меня она не кричит.

— А вы ее разве после мытья не выжимаете?

Знакомьтесь!

Волшебница в изгнании

Нанси Хьюстон — писательница и музыкант. Мир ее романов черен, но ему не удается погасить свет, льющийся из ее глаз. Нанси Хьюстон родилась в Канаде. Она пишет на английском языке, а "живет" на французском вместе со всеми своими демонами.

Она живет в старинном парижском квартале Марэ. Двумя этажами выше, под самой крышей на чердаке, она оборудовала свой рабочий кабинет. Вместе с ней здесь поселились и ее любимые писатели (Рильке и Цветаева) и музыканты (Рамо и Шуберт). В этой одновременно рабочей и богемной обстановке Нанси пишет, повернувшись спиной к книжным полкам, "чтобы не поддаться искушению". На экране компьютера возникают едкие металлические слова, которые выстраиваются в короткие и резкие фразы, как ноты в партитуре. Так "яд" превращается в музыку. Писательница заклинает духов прошлого. Они исчезают, как тени, беспокойство и внутренний разлад уступают место ясному взгляду на мир. "Я люблю все, что разнообразит жизнь: дружбу, обыденность, музыку, любовь, кухню. Но чтобы по-настоящему ощутить остроту бытия, нужно познать все его несовершенство", — сказала Нанси Хьюстон в интервью после выхода в свет своей последней книги "След ангела" в июле 1998 года в издательстве "Actes Sud".

Нанси Хьюстон родилась в 1953 году в Калгари (Канада) в семье ирландского пастора (говорят, что она дальняя родственница знаменитого американского режиссера). Ее дед по материнской линии был ученым-физиком. Мать будущей писательницы мечтала о научной карьере. Но в пятидесятые годы мало кому из женщин удавалось совместить науку и семью. В отчаянии она уходит от мужа и оставляет дочь. Когда это произошло, Нанси Хьюстон было всего шесть лет. "Мою мать тут же заменила молодая немка. И мы отправились жить в другую страну. Чужой язык, новая личность и новая семья заменили мне родную мать. Я не понимала, что происходит вокруг, и пребывала в эйфорическом состоянии. Гораздо позже я поняла, что мое детство прошло в чудовищном замалчивании ухода матери", — рассказывает писательница. Все ее романы написаны на одну тему. Так писательница пытается залечить старые раны. Тема материнства неотступно преследует ее. Но когда Н.Хьюстон

пишет о матерях, убивающих своих детей, она выступает в роли персонажа ребенка, а не матери. Музыка льется в ее героях и словах, нестройные аккорды и страшные вибрирующие ноты сотрясают текст. Проза Н.Хьюстон музыкальна, в ней оглушительные аккорды сменяются жалобными нотами. Настоящий виртуоз, она играет на человеческом сердце, как по струнам. Каждое утро писательница играет на пианино и лишь после этого садится за работу. "Утро должно начинаться с потери времени", — считает она. Центральной темой ее творчества является изгнание и глубокая реальность собственной жизни.

В конце 60-х годов она едет учиться в США. Начинается период хиппи. В 1973 году она приезжает во Францию. Н.Хьюстон слушает лекции профессора Ролана Бартеза и изучает французский язык. Молодая женщина знакомится с марксистскими кругами и участвует в Движении освобождения женщин. Ее изгнание заканчивается в Париже. Она выходит замуж за философа и эссеиста Цветана Тодорова, отца ее двоих детей. "Чтобы говорить о муках изгнания, нужно самому очень любить свою родину. Я же не испытываю никакой ностальгии по Канаде. Куда бы я ни поехала, я соблюдаю дистанцию", — признается она. Франция, ставшая пристанью, и французский язык привнесли в ее жизнь стабильность. В 1981 году она пишет свой первый роман "Вариации Голдберга" на "языке Мольера" и сама же переводит его на английский язык, как и все последующие романы, написанные за пять лет жизни в Париже. Затем следует резкий поворот. Н.Хьюстон пишет свой первый английский роман "Песнь равнин". "Я почувствовала, что наступил какой-то предел в моем владении французским языком, что продвижение стало менее заметным. И тогда я поняла, что нельзя навсегда оторваться от своих корней, детства, воспоминаний. И если я не перестану отбрасывать прошлое, то никогда не напишу свою главную книгу". Теперь Н.Хьюстон пишет попеременно то на английском, то на французском языке (книга "Резкий поворот" и роман "Инструменты преисподней" (премия "Inter 97"). "Моим первым читателем является муж, я тоже его первая читательница. Это очень удачно, т.к. мы делаем разные орфографические ошибки!" — шутит она. Нанси Хьюстон является прекрасной иллюстрацией афоризма Сьорана: "Мы живем не в стране, а в языке".

Сильви БЮЛЛО.

(Материал подготовлен при содействии Посольства Франции в Беларуси.)

Пазіцыя

Не крыўдуйце на сяржанта

Помніцца, яшчэ ў часы СССР, калі не толькі партфункцыянеры, але і звычайныя беларускія інтэлігенты ўлады сталі часцей выпускаць турыстамі за мяжу, некаторыя, вярнуўшыся, не маглі ўстрымацца, каб не напісаць дарожныя ўспаміны. Па цэнзурнай неабходнасці больш-менш праўдападобна аблаяўшы "гнілы" (вядома ж) капіталізм, аўтары такіх нататак іншым разам з нейкім асуджэннем паведамлялі, як гаспадарліва і ўтульна жывуць людзі на Захадзе. Напрыканцы абавязкова дадаючы, што, калі і туды дабярэцца сацыялізм з яго цэнтралізавана-планавай эканомікай размеркавальнікамі і пананаваннем камуністычнай партыі без усялякіх там "апазіцыянераў", будзе яшчэ лепей. Цяпер ездзіць сталі, дзякаваць Богу, значна часцей, на цэнзуру і ідэйны густ вышэйшых дзяржаўных чыноўнікаў, калі не рабіць спробу апублікавацца ў афіцыйных газетах, можна не звяртаць увагі, пішы сабе папраўдзе — што ўбачыў і як зразумеў. Ну і пішуць.

Такім вось чынам, пра якія толькі краіны Захаду мы апошнім часам не прачыталі ў незалежных газетах (пра дзяржаўныя нічога казаць не буду, тут патрабуецца асобная размова). Здаецца, начытайся і перастань, беларус, мроіць пра братэрскія абдымкі расійскага мядзведзя, які ўжо і сам не ведае, што рабіць з уласнай разбуранай бярлогай, пераймай вопыт заходніх невялікіх краін, накшталт той жа Бельгіі (ці хоць і Чэхіі), канчай з беднасцю і пачынай жыць цывілізавана.

А то можна прымерыць і вопыт ЗША. Без тамтэйшых, канешне, "кананерак". Ды вось жа не пераймаецца і ўсё тут. Бо, відаць, ёсць у гэтых аповедах вандроўнікаў нашых у Амерыку такое, што насцярожвае стагоддзямі палоханую душу беларуса, выклікае падсвядомы недавер. Асабліва, калі пачынаюць яго пераконваць у перавагах заморскай жыткі тыя, хто там цяпер увогуле здолеў атабарыцца, хоць і на радзіме ўмудраўся някепска існаваць пры ўсіх рэжымах. Самы свежы прыклад — амерыканскія карэспандэнцыі Леаніда Анопа ў "Народнай волі". За аснову гэтых нататак спярша, праўда, я меркаваў узяць амерыканскія ўспаміны дацэнта БДУ Паўла Самсонава. Той атрымаў грант для працы над доктарскай дысертацыяй ва універсітэце штата Тэхас і за 4 гады, як ён піша, пабываў у 9 штатах і "амаль усюды (?) сустракаўся з аднымі і тымі ж рысамі амерыканцаў: бездакорнай ветлівасцю і гатоўнасцю дапамагчы, прастатой, арганізаванасцю, няспешлівасцю, ахайнасцю. І ўсюды магазіны былі перапоўненыя самымі рознымі прадуктамі і таварамі... якія мелі ўпаўне даступныя цэны... і паўсюдна я адчуваў, што мяне прыкмячаюць і мне радыя" ("Народная воля, № 104). Але затым, параўнаўшы матэрыялы, падалося цікавейшым засяродзіць большую ўвагу на, так бы мовіць, феномене публікацый Леаніда Анопа. Блізкія сваёй узнёслай рэкламнасцю, у нечым падобнай па духу на тое, што стваралі ў XVII—XVIII стагоддзях супрацоўнікі агенцтваў, якія падахвочвалі еўрапейцаў перасяляцца на прасторы Амерыкі, каб там "выкарыстаць свой шанц на вялікую ўдачу", яны ўсё ж напісаныя рознымі па памкненнях і стартавых умовах людзьмі. Першы аўтар — дактарант, для якога паездка ў ЗША стала, здаецца, проста дадатковым сродкам паляпшэння дабрабыту і прафесійнай падрыхтоўкі, другі зрабіў тое, што апошнім часам пачынае здарацца з удачлівымі (ва ўсялякім разе вонкава) дзяржаўнымі чыноўнікамі. А шэф рэдакцыі апошніх паведамленняў ("Радыёфакт") Белдзяржтэлерадыёкампаніі — пасада даволі значная і ўплывовая. Нават калі прыкінуць па "табелі рангаў", то, відаць, пацягне не меней як на маёра ці вышэй. Нездарма ж яго, носьбіта, мяркуем, адпаведнага "дзяржаўнага" менталітэту, так уразілі адносіны да сябе "нейкага там" сяржанта міліцыі, пра што ён з крыўдай згадвае нават апынуўшыся ў "вольным свеце" за акіянам. І вось, улучыўшы зручны момант, такі чыноўнік, малады і перспектыўны, тым не меней з'язджае за мяжу — прама ў логава "сусветнага імперыялізму".

Ад ЗША ён у бязмерным захапленні — ад высокага дабрабыту (само сабой), ад характару амерыканцаў, ну, на дзіва законапаслухмяных: "мне кажется, — паведамляе ён (чамусьці на расійскай мове, хоць і відавочна, што для беларусаў), — что в России, Беларуси, как и в прочих (?) славянских (и не только) государствах человек по такому принципу (дзе дзяржава сапраўды абараняе правы канкрэтных грамадзян, а тыя праяўляюць выключную законапаслухмянасць. — **Э.Я.**) жить еще не готов". Ну вось ён асабіста: "жил при трех Конституциях в СССР и двух в Беларуси... и сейчас не понимаю, какая лучше и зачем мне столько?..". А ў ЗША Канстытуцыя, аказваецца, адна, існуе ўжо больш за 200 гадоў, нягледзячы на змены курсаў улады, нікому не прыйдзе ў галаву яе перапісваць. Таму што, лічыць наш аўтар, "у аснове яе ляжыць Дэкларацыя правоў і абавязкаў не абстрактнага грамадства, а канкрэтнага грамадзяніна, і кожны ведае, што Канстытуцыя здольная абараніць нават "маленького" чалавека ад любога "наезда": ці то будзе бюракратычная машына, ці то камерцыйная імперыя. Пры ўсім пры тым ці не ў масавым парадку амерыканцы, як высвятляецца, ну вельмі "терпимы" (?) да палітыкі. Хіба, праўда, "за свою страну и ее будущее переживают активно" (?). Таму ў палітыку тут, аказваецца, "ідуць людзі разумныя, далёкія ад папулізму (?), жыццём бітыя, маючыя павагу і сацыяльны статус у грамадстве". А "чудзікаў тыпу "драчуна" Жырыноўскага... ці нашага фаната (?) Пазьняка нацыя не падтрымлівае".

Гэта ўсё ў артыкуле "Долги наши тяжкие" (НВ, № 119, 99). У наступным жа — "Хочу в Америку..." (НВ, № 120, 99) — звярну ўвагу, бадай, толькі на два моманты: візавую "латэрэю", абвешчаную ўрадам ЗША некалькі гадоў таму, і тыраду аўтара: "Нет такой нации — американцы, но есть такая общность — американский народ. Без Нагорного Карабаха (?), без Чечни (?)"...

Адносна таго, ёсць ці няма "такой нацыі". Перш-наперш глядзіце папярэдні артыкул аўтара і самі вырашайце, калі ён вас лепей пераканаў. А мы пачнём, мабыць, з таго факта, што лацінскае слова *natio* і азначае "народ". Рознага светапогляду этнолагі прыйшлі да згоды, што нацыя — гэта гістарычная сукупнасць людзей, якая складваецца ў працэсе фарміравання агульнасці іх тэрыторыі, эканамічных сувязей, літаратурнай мовы, некаторых асаблівасцей культуры і характару. Марксісты, вучэнне якіх, безумоўна, аўтар ведае хаця б у сілу сваёй ранейшай партыйнай прыналежнасці, дапаўняюць: "нацыя ўзнікае на аснове капіталістычных эканамічных сувязей, стварэння ўнутранага рынку, складаецца з розных плямёнаў і народнасцей". Пры камунізме, вядома ж, наступіць зліццё ўсіх у адзіны сусветны народ.

Паколькі мяне даўно цікавіў працэс узнікнення нацый, я, акрамя іншага, уважліва азнаёміўся з гісторыяй ЗША. Сапраўды, менавіта з інтэнсіўным развіццём мясцовай эканомікі амерыканскіх калоній магутнай Англійскай імперыі разам ішло асэнсаванне жыхарамі Новага Свету сваёй адметнасці як народа. Аднак таксама трэба мець на ўвазе, што натоўпы першых перасяленцаў з Еўропы ў Новую Англію, як тады называўся гэты заакіянскі край, згуртавала яшчэ і пратэстанцкая вера. А менавіта ж пратэстанцызм быў у Еўропе XVI стагоддзя верай апантаных змагароў за духоўнае адраджэнне чалавека, якія адначасна з культам дасканалай упартай працы, бытавога аскетызму і каштоўнасцей сям'і лічылі неабходным публічнае абмеркаванне ўсіх пытанняў жыцця і набыццё ведаў. Разгромленыя ўрэшце ў Еўропе (успомнім тую ж Варфаламееўскую ноч), пратэстанты вялікімі групамі памкнулі ў Новы Свет. Дарэчы, цяпер амерыканскія прыхільнікі ідэй талерантнасці, заўважае даследчык Говард Джонс, імкнуцца не заўважаць "самую змрочную спадчыну Рэфармацыі на амерыканскай зямлі — нянавісць да каталіцкай веры", але ж і гэта фарміравала адмысловы характар тутэйшага народа.

У Новай Англіі, нягледзячы на забароны і перашкоды з боку каланіяльнай адміністрацыі, пачынаюць выдавацца газеты, распаўсюджвацца палітычнага зместу брашуры, пастаянна наладжваюцца мітынгі жыхароў, а "царкоўная катэдра, асабліва ў XVII ст., становіцца месцам вучоных выказванняў аб рэлігіі, этыцы, сацыялогіі, навуцы, палітыцы" (Луіс Б.Райт). Выдаўцоў газет англійская каралеўская адміністрацыя нават арыштоўвала, цягнула ў суд (яскравы прыклад — справа выдаўца нью-йоркскага "Уіклі джорнэл"), але гэтыя дзеянні знаходзілі шырокі водгук ва ўсіх калоніях Паўночнай Амерыкі і толькі ўмацоўвалі рашучасць каланістаў абараняць свабоду слова і друку ажно са зброяй у руках. Словам, па меншай меры, каля паўтара стагоддзя ў публічных дыспутах і рашучым змаганні з рызыкай для ўласнага жыцця ішлі амерыканцы да той Канстытуцыі, якая сёння так спадабалася нашаму беларусу, які лічыць нават, што яна ці не сама сябе абараняе ад бюракратаў і прахіндзеяў. Людзі змагаліся за свабоду слова, а разам усё болей усведамлялі сябе менавіта амерыканцамі, нацыяй, а не натоўпам прыхадняў. Чаму значна паспрыяла, безумоўна, і літаратура — узнік нават, як адзначае амерыканскі даследчык Джон Мілер, "падкрэслены нацыяналістычны літаратурны накірунак — асацыяцыя так званых "Хартфардскіх мудрацоў". Вядомая таксама і як "Канекцікуцкія мудрацы". У той жа час узнікаюць падпольныя ваяўнічыя арганізацыі, куды ўваходзілі і гарадскія рамеснікі, і адвакаты, і гандляры. Самая, бадай, масавая з іх — "Сыны свабоды" — ахоплівала ўсе калоніі Новай Англіі.

Што да ўласнай Канстытуцыі, то і яна такая не з неба ўзялася. Першая Канстытуцыя ЗША як вынік барацьбы за незалежнасць ад Англіі была прынята Другім кантынентальным кангрэсам у лістападзе 1777 года ў асноўным на карысць "новай арыстакратыі" — нуворышаў, што разбагацелі на рабаванні англійскіх гандлёвых караблёў, спекуляцыях, захопу каралеўскіх руднікоў, плантацый і г.д. Яны і пачалі кіраваць краінай на карысць сабе, але нібыта ад імя народа. Узніклі дэпрэсія, голад. Калі ж працоўныя амерыканцы спрабавалі дамагчыся тых правоў, за якія ішлі на смерць у час змагання за незалежнасць, іх утаймоўвалі з дапамогай войска. Аднак пратэсты шырыліся і выбухалі ў паўстанні. Самым буйным было паўстанне пад кіраўніцтвам Д.Шэйса, якое пагражала стаць агульнанацыянальным, на бок паўстанцаў пераходзілі вайскоўцы. Вось калі кіруючыя вярхі вымушаныя былі пагадзіцца на Канстытуцыйны з'езд, і ў 1787 годзе ў Філадэльфіі той заканадаўча пацвердзіў, што амерыканцы — не быдла ў хамуце дзяржавы, а грамадзяне, якія назаўжды маюць правы, вышэйшыя за правы дзяржаўных чыноўнікаў. У тым ліку і права мець асабістую зброю. Тым не меней змагацца за сваю Канстытуцыю амерыканскаму народу даводзілася яшчэ не раз і не два. На такое здольныя сапраўды ў нейкім сэнсе фанатыкі свабоды. Памяркоўныя прыходзяць пазней, бы марадзёры на поле бою. Так што ў гэтым сэнсе Зянон Пазьняк і праўда, хутчэй усяго, толькі "фанат" справы адраджэння Беларусі. Фанатыкі, магчыма, яшчэ нараджаюцца. Альбо з'яўляцца, зведаўшы арышты і здзекі. Гэтак, як узнікла, прыкладам, бунтарская фігура Валерыя Шчукіна.

Так, ЗША і амерыканцы вартыя ўсялякай павагі. Мужны, актыўны, гаспадарлівы народ здолеў стварыць адметную і эканамічна магутную краіну сусветнага значэння. У той жа час, здаецца, нашы землякі, што так захапляюцца Амерыкай, імкнуцца не зважаць на яе ці не самую небяспечную хваробу — праблему з чарнаскурым насельніцтвам, якое павялічваецца значна хутчэй, чым белае, "тэрмінатарства" падлеткаў (гэтыя пастаянныя жудасныя расстрэлы школьнікамі сваіх ж таварышаў!), старэнне нацыі. Апошняе пакуль імкнуцца кампенсаваць пераманьваннем самай моцнай і высокаадукаванай моладзі з усяго свету. Метад не новы, толькі мадэрнізаваны. Раней эмігрантаў аглядала спецкамісія па прыбыцці ў нью-йоркскі порт. Пажылых ці хворых паліцыя вяртала на карабель для адпраўкі назад у Еўропу. У адчаі многія кідаліся з борта ў акіян. Нікога тое не хвалявала. Цяпер працэдура больш гуманная: проста слабейшыя не "выйграюць" грын-карту і застаюцца на сваёй радзіме.

Апошняе. Падалося, што Леанід Аноп прыхапіў з сабой за акіян яшчэ савецкі комплекс крыўды на нашых айчынных "сяржантаў". Дарэмна, далібог. Бо, хутчэй за ўсё, той сяржант, які не прапусціў групу радыёжурналістаў, дзейнічаў усё ж у межах яму дазволенага вышэйстаячым начальствам. Канешне, не па законе. Дык жа вядома, што ў нас ці не ўсё робіцца не па Канстытуцыі, а хутчэй, як кажуць у Расіі, "по понятиям". Яно ж, здаецца, і наш аўтар не так быў бы пакрыўджаны, каб яго не пусціў высокі начальнік, той жа "умный и толковый" палкоўнік. Ён не паведамляе, ці паспрабаваў потым адстаяць у судзе свае права на бесперашкоднае атрыманне інфармацыі, як тое абавязкова зрабіў бы ягоны амерыканскі калега. Відаць, паскардзіўся палкоўніку — і канцы. Але ж "палкоўнікі" і даручаюць брудную справу менавіта сяржантам, якім ужо няма куды падзецца (хіба паспрабаваць звольніцца), бо з гісторыі ведаюць: фартуна можа павярнуць і так, што той, хто сёння, збіты і зняважаны, сядзіць за кратамі, праз нейкі час можа стаць калі не суддзёй, дык міністрам. Ці небяспечным сведкам. Тады і наступіць момант бажыцца, што палкоўнікі анічога не ведалі такога, а сяржанты парушалі і Канстытуцыю, і правы чалавека, і ўсе боскія законы па ўласнай разбэшчанасці — няхай і адказваюць за свае ўчынкі па законе. Не, не варта крыўдаваць на сяржантаў.

А ў Нью-Йорку пастаўце, зямляк, Богу свечку, хоць, можа, вы і атэіст, каб не дапусціў там зноў фанатычнай дзейнасці якой нават дзяржаўнай камісіі на чале з чарговым сенатарам Макарці. Канстытуцыя ж у ЗША, як вы і паведамляеце, ранейшая.

Эрнест ЯЛУГІН.

Готовим сами

Началась страдная пора — заготовка маринадов, солений, варенья и компотов на зиму. По просьбе читателей "Народная воля" открывает новую рубрику — "Готовим сами". Первое слово об огурцах.

Соление огурцов

Для засолки отбирают огурцы, не вполне созревшие, темно-зеленой окраски, примерно одного размера (от 9 до 14 см). Перезрелые и пожелтевшие огурцы для засолки не пригодны. Солить огурцы предпочтительнее в день сбора.

Укладку огурцов следует производить так: на дно укладывают ароматические травы — укроп, чеснок, хрен, стручковый горький перец, затем ряд огурцов и снова ароматические травы и т.д. до наполнения. Укладка огурцов должна быть плотной.

Рецептура закладки:

На 10 кг огурцов бочкового посола

Огурцы	10,0 кг
Укроп	0,3 кг
Чеснок	8—16 зубков
Хрен	0,05 кг
Стручковый горький перец	2—5 шт.

Другие виды душистых трав — **вишневый лист, черносмородиновый лист и лист хрена, зелень петрушки и сельдерея, майоран, кориандр, эстрагон** укладываются в небольших количествах (по желанию). Общий вес трав не должен превышать 5%.

Зелень должна быть свежей, без гнили и плесени. Ее режут крупными кусками, чеснок и хрен очищают и измельчают.

Для приготовления рассола воду нагревают до кипения и добавляют соль согласно рецептуре.

Заливку 10-литровых баллонов производят горячим рассолом, осторожно, небольшими порциями. После каждой налитой порции рассола баллоны с огурцами проворачивают для прогрева стенок.

Заполненный баллон накрывают крышкой и выдерживают в течение суток. Затем баллон с огурцами неплотно укупоривают и выносят в погреб для доброживания и хранения.

Рецептура рассола:

На 10 кг огурцов бочкового посола

Соль	340 г
Вода	5,0 л

Огурцы получаются очень вкусными и лучше сохраняются, если в рассол **на каждые 10 л воды прибавить 1 л уксуса** (лучше виноградного или фруктового).

При бочковом засоле огурцов укупоренную бочку с огурцами устанавливают в погребе, заливают через верхнее дно охлажденный рассол, отверстие в бочке прикрывают (неплотно) деревянной пробкой. Рассол можно готовить на чистой родниковой воде. Для солений предпочтительнее жесткая вода. На 3-й день пробку плотно забивают и на верхнее дно наливают воду.

На 50 кг огурцов берут 2,5—3 кг пряностей: 1,5 кг зеленого укропа, 150 г чеснока, 300 г хрена (листья и корни), 300 г листьев дуба, 300 г листьев черной смородины, 200—300 г петрушки, сельдерея, эстрагона.

Хорошо положить и вишневые листья — они предохраняют огурцы от размягчения.

Соление огурцов в бочке или кадке

На дно приготовленной бочки, кадки или другой подходящей тары из неокисляющегося материала положить вымытые холодной водой зелень и пряности. Затем плотными рядами в вертикальном положении укладывать огурцы, перемежая их рядами зелени и специй. Верхний слой зелени необходимо покрыть плотно подогнанным кружком с легким грузом, так как после заливки рассолом огурцы всплывут. Груз должен поддерживать уровень рассола на 3—5 см выше огурцов. Зелень и пряности берут по вкусу, приблизительно в следующих пропорциях:

на 10 кг огурцов 30—50 г чеснока, 300 г укропа, 3—4 листа и корня хрена, 2—3 стручка горького перца, по 100 г листьев дуба, вишни и черной смородины.

Для рассола:

на 10 л воды добавляют 600 г соли.

Чтобы лучше сохранить огурцы **в негерметически закрытой таре** (бочке) длительный срок, в рассол добавляют уксус и водку.

На 10 л воды: 500 г соли, 1 стакан уксуса (6%), 3/4 стакана водки.

Соление огурцов в стеклянных банках

Мелкие свежие огурцы вымыть и уложить в стерилизованные трехлитровые банки, добавить укроп, чеснок, перец стручковый или горошек, корень и листья хрена, листья петрушки и черной смородины. Залить холодным рассолом:

на 1 л воды — 2,5 стол.ложки соли.

Банки накрыть жестяными лакированными крышками и оставить в комнате на 7—10 дней для брожения. После окончания брожения банки долить рассолом доверху и закатать. Хранить при температуре от 0 до 30° С.

Огурцы малосольные

Подготовленные огурцы уложить в посуду, переложить специями, залить холодным рассолом **(на 10 л воды 400 г соли)**, сверху положить груз. Через 2—3 дня огурцы готовы к употреблению.

Малосольные огурцы можно приготовить за несколько часов. Для этого надо обрезать кончики или наколоть огурцы вилкой, переложить специями по вкусу и залить горячим рассолом.

Огурцы солила Нина БАЗЫЛЕВА.

І ліецца хваляй песня

"Зорачкі"

Мова наша — буйны цьветабой!
Пралілася ў ёй першая радасьць...
Словы матчыны сыпаліся ў ёй,
Як лісточкі з адцьвіўшага саду.

Любай песьняй старою гучыш,
З-над калыскі, з гадоў тых дзяцінных,
Салаўіным разьлівам ўначы,
Звонам хваляў прыткай ручаіны.

Л.Геніюш. "Родная мова".

Салаўіным разлівам разносіліся беларускія народныя песні па вёсцы Мар'янаўка Сакскага раёна, што знаходзіцца ў Крыме, падчас Дзён культуры Рэспублікі Беларусь, якія на працягу пяці дзён (з 3 па 7 ліпеня) праходзілі ў Крымскай аўтаномнай рэспубліцы Украіны.

Беларускі народны хор, які налічвае больш як 80 чалавек са шчырасцю і пачцівай ветласцю сустракаў гасцей з Міншчыны і Магілёўшчыны, Гомельшчыны і Брэстчыны... Звыш 200 выхадцаў з Радзімы выехала пасля катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у 1986 годзе ў вёску Мар'янаўка, дзе стварылі выдатны хор, у рэпертуары якога беларускія, украінскія, рускія, татарскія песні.

Сэрца цешылася, калі на чысцейшай беларускай мове шасцігадовая дзяўчынка чытала прывітальныя вершы там, у далёкім Крыме, а тут на Бацькаўшчыне... Беларускі дзяржаўны ансамбль народнай музыкі "Свята" пад кіраўніцтвам заслужанага артыста Беларусі Васіля Купрыяненкі парадаваў землякоў заліхвацкімі найгрышамі і полькамі, бадзёрымі танцамі, ласкава-мілагучнымі беларускімі песнямі. Слёзы настальгіі з'яўляліся на вачах — слёзы еднасці і роднасці. Можа, на адлегласці адчуванне Радзімы ўзмацняецца? Можа, там і адчуваецца, што ты адметны ад іншых, — у цябе свая мова, свой менталітэт?..

А які выдатны музей стварылі беларусы разам з украінцамі, рускімі: нацыянальныя строі з XIX стагоддзя з куфэркаў бабуль з Нароўлі ды Хойнікаў, ручнікі ды вышыванкі, калаўрот і прасла... Музей вёскі, дзе кожны можа прыняць удзел у выставах мастакоў ці цесляроў...

Звыш 60 тысяч беларусаў у Крыме — гэта трэцяя народнасць пасля ўкраінцаў і рускіх, якая мае сваю суполку. Старшыня Мікалай Паўлавіч Гулевіч, намеснік Ігар Мікалаевіч Класоўскі і Рыгор Фёдаравіч Жукоўскі з руплівасцю і разуменнем да кожнага беларуса знойдуць падыход...

Ну а падарункам для ўсіх беларусаў Крыма будзе песня Сяргея Новіка-Пеюна "Зорачкі", якая створана ім 28 сакавіка 1929 года падчас знаходжання ў ссылцы ў г.Сьвеце-над Віслай. За тое, што Сяргей Новік-Пяюн арганізаваў беларускую школу, народны хор, самадзейны тэатр у роднай вёсцы Лявонавічы, што непадалёку ад Нясвіжа, польскія ўлады пазбавілі яго волі і выслалі. Удалечыні ад родных мясцін маладому паэту ўдалося перадаць свае пачуцці да Бацькаўшчыны, да блізкіх, родных яму людзей у вершы-песні. Песня "Зорачкі" перакладзена на рускую, украінскую, польскую, татарскую, таджыкскую мовы і мову эсперанта. Песня заняла трывалае месца ў рэпертуары Данчыка (Багдана Андрусішына), якога шануюць крымскія беларусы.

Вячаслаў СТАТКЕВІЧ,
саліст Беларускага дзяржаўнага ансамбля народнай музыкі "Свята".

Прысвячаю маім дарагім бацькам

Зорачкі

Верш і музыка Сяргея НОВІКА-ПЕЮНА

Дні прыходзяць, дні адходзяць, дні лятуць,
Быццам рэк бурлівых хвалі ўдаль бягуць.
Трэці год, як на выгнанні ў чужыне
Трэба мучыцца душой і сэрцам мне.

Навакол нідзе не ўгледзіш родных хат,
Не працягне рук зычліва родны брат,
Не падзеліш нават думак з нікім тут,
Не прыгорне ў адзіноцтве родны кут.
Уночы зорачкі прыветліва мігцяць,
Быццам з неба на мяне яны глядзяць...
Што чуваць, скажыце, зорачкі, вы мне
У маёй роднай — ды далёкай старане?
Ці матулька мой і матанка ўжо спяць?
Ці таксама на іх зорачкі глядзяць?
Мо й яны пытаюць зорак аба мне,
Што раблю цяпер у далёкай чужыне?
Калі толькі яны, родныя, не спяць,
Калі йшчэ цяпер на зорачкі глядзяць,
Занясеце ім, пакуль не бліснуў свет,
Зоркі мілыя, сыноўскі мой прывет!
І скажэце, каб не плакаў ні адзін,
Што ў выгнанні мусіць мучыцца іх сын!
Прыйдзе, прыйдзе да нас хутка ясны май,
Прыляту тады, як птушка, ў родны край.
З новай верай, з новай сілай зажывём,
Беларускі гімн свой родны заспяём.
Гэты гімн, як гром, памчыцца ў абшар —
Усе пазнаюць, што ўжо вольны беларус.
Сонца з неба будзе край наш сагрываць,
Беларусаў усіх да працы прабуджаць,
Беларускай песні роднае над тон
Заарэм мы і засеем свой загон.
Уночы будзем мы на зоркі паглядаць,
Што, як сёння, ў небе будуць зіхатаць...
Занясеце ж вы, пакуль не бліснуў свет,
Зоркі мілыя, бацькам маім прывет!

г.Сьвеце-над Віслай, Польшча.
28 сакавіка 1929 г.

Andante

Дні пры-хо-дзяць, дні ад-хо-дзяць, дні ля-туць, быц-цам рэк бур-лі-вых хва-лі ўдаль бя-гуць, трэ-ці год, як на вы-гнан-ні ў чу-жы-не трэ-ба му-чыц-ца ду-шой і сэр-цам мне трэ-ці мне.

Леанід КАЛОДЗЕЖНЫ

Землякі

Гумарыстычныя замалёўкі

Супакоіў

Сібернай зімняй нядзелькай прадаваў Саўка са сваёй Саўчыхай на базары сала. Падышлі двое. Адзін пачаў таргавацца, а другі, падлаўчыўшы момант, грэбнуў кавалак — дай Бог ногі.

— А ты! — залямантавала жонка. — Лаві, Савачка, лаві зладзюгу!

Пусціўся муж наўздагон. Потым вярнуўся — спатнелы, задыханы.

— Дагнаў? — сустрэла гаспадыня.

— Дзе там. Але затое ўгрэўся добра!

Ні тая, ні другая

Задумаў Піліпаў унук Вальдэмар жаніцца.

— Эх, ведаць бы, якая жонка будзе самай вернай, — уздыхаў ён. — Брунетка ці бландзінка?

— Што? — не зразумеў стары.

— Ну, гэта самае: якая баба не будзе мне здраджваць, — патлумачыў нашчадак, — цёмная валасамі альбо светлая?

Дзед ухмыльнуўся:

— Сівая.

Глумленне

— Што ўжо там прыгожага ў той Зіны, на якую, ведаю, ты ласа паглядаеш? — рашыла паглуміцца над Міхасём жонка. — Калі б ні ейная лісіная мордачка, то, уяўляеш, на каго б яна была падобна?

— Тут і гадаць не трэба, — хмыкнуў той.

— А ты скажы, скажы! — насцярожылася супольніца.

— На цябе, вядома!

Апярэдзіла

Ганна скардзіцца Просі:

— Абрыдла гэтая Уліта! Асой лезе ў вочы.

— Што, аблаяла цябе?

— Ого, хай бы паспрабавала! Я яе апярэдзіла...

Апраўданне

Справаздачна-выбарчы сход у калгасе.

— Які з Равякі старшыня?! — разводзіць рукамі Саўка. — Было б таго кіраўніка — усяго паўтара метра ростам, ды і то на каньках і ў шапцы.

— Гэта не загана, што маленькі, — суцяшае Міхась Галуза. — Напалеон, Ленін і Сталін таксама не волатамі задаліся. А спраў ой-ё-ёй натварылі...

Нязбытнае жаданне

Прыехала да Просі ўнучка.

— Краля ты хоць куды! — агледзела яе старая і спытала: — Калі ўжо замуж выйдзеш?

— Як знайду сабе ідэальнага мужа, — падцяла дзяўчына капрызныя губкі.

— Якога, якога?

— Самага-самага: каб прыгожы быў, разумны. Каб любіў і паважаў мяне. Каб не піў, за чужымі спадніцамі не цягаўся...

— Гіш чаго захацела! — усміхнулася бабуля. — Баюся, у дзеўках звякуеш. Такі адзін толькі Бог.

Плёткі

— Ай, мілая! Ты гэта ці не? — узмахнула рукамі Уліта. — І хто так размаляваў цябе, бедную?

— Ведаеш, суседачка: па маліны хадзіла і за бураломіну зачапілася, дык падрапала твар — не міргнула вокам Зіна.

— Во! А я чула, бытта цябе прыспела з Галузам ягоная жонка.

— Бабскія плёткі! Калі ж гэта і дзе тое было?

— Ды пазаўчора, у гайку, кажуць.

— Цьфу! Які там "гаёк"? Назва адна — схавацца нават няма дзе.

Асцярожнасць

— Прахіндзей ты, прахіндзей! — паўшчувала жонка Галузу.

— Зноў не дагадзіў, а чым? — узʼяршыў Міхась бровы.

— Табе б дэпутатам быць — маніш на кожным кроку, ніколі праўды не гаворыш.

— А калі скажу пра цябе, што думаю? Баюся, ворага нажыву на ўсё жыццё.

Нявінная

Мянцілі яны, мянцілі языкамі дый пасварыліся.

— Цябе у ступе таўкачом не намацаеш! — успыліла Зіна.

— Значыцца — балаболка я? — уздрэнчылася Клаўдзя.

— Табе лепей відно.

— Па-твойму, я шэльма, га?

— Мяркуй сама.

— Круцёлкай мяне лічаш?

— Ну, даеш! Апамятайся!

— Ладна ж! Не крыўдуй цяпер! Заўтра збегаю да ўчастковага, паскарджуся. Хай укляіць табе штрафу. Будзеш ведаць, як нявінную бабу абзываць.

Пахвала

Прыглянулася бабылю Буланку ўдава Палагейка з суседняй вёскі.

— Як яна? — папытаў ён у Захара. — Ці чуў — нічога сабе жанчына?

— Ды чуў, добрая, — быў адказ. — Усе мужчыны, што начавалі у яе, хваляць.

Мудрае рашэнне

Адвячорак. Пад штыкетнікам на бярвенцах сядзяць жанчыны, абмяркоўваюць набалелае пытанне: што рабіць, каб іх мужыкі удзялялі больш увагі жонкам?

Зіна:

— След нам, бабам, прыбірацца мадней, па-сучаснаму.

— Наадварот, варта якраз распранацца, — не пагаджаецца Вера. — Француанкі вунь, калі не лічыць завушніц ды пярсцёнкаў, амаль голымі шчыгаляюць.

— Глупства мелеце! — не вытрымлівае хударлявая, заўжды пахмурная Клаўдзя. — Нічога гэта не дапаможа. Карміць заморкаў лепей трэба!

Абмежаванне

— Ну, даеш ты, Хвэдзька! — паўшчуваў Захар Шпака. — Квартай гарэлку жлукціш, а запіваць — не запіваеш.

— Нельга мне, дзядзька, многа вадкасці, — адказаў той. — Разумееш, — для арганізма шкодна. Ныркі ж у мяне хворыя, таму стараюся вады не хлябтаць. Абмяжоўваю, бачыш, сябе...

Хочаце — верце, хочаце — не верце...

Будучы тыдзень — зоркі прадказваюць...

АВЕН. На гэтым тыдні даверцеся інтуіцыі і не дазваляйце ўцягнуць сябе ў няпэўныя і адкрыта авантурныя справы, якімі б прыгожымі ні былі аргументы на іх карысць. Дарэчы, і самі пазбягайце ўцягваць каго-небудзь у рэалізацыю сваіх рызыкоўных ідэй. У сярэдзіне тыдня прыкладзіце максімум інтэлектуальных намаганняў у прафесійнай дзейнасці — поспех перавысіць усе вашыя чаканні і дазволіць не рызыкаваць марна.

ЦЯЛЕЦ. Праблемы знешняга выгляду і адэкватных паводзін у грамадстве могуць на гэтым тыдні дадаць вам клопатаў. У панядзелак—сераду, перш чым штосьці змяніць у сваім іміджы, парайцеся з людзьмі, якім вы больш за ўсё давяраеце. Не спакушайцеся living рознымі рэкламнымі выкрунтасамі. У сярэдзіне тыдня поспех прынясуць любыя інтэлектуальныя намаганні, накіраваныя на вырашэнне пытанняў фінансавага і маёмаснага дабрабыту.

БЛІЗНЯТЫ. Прыцягне шмат увагі на гэтым тыдні фінансавы бок жыцця. У пачатку тыдня, перш чым даверыць камусьці свае грошы, старанна праверце, з кім маеце справу. Не спакушайцеся на абяцанні буйных выгод, хутчэй за ўсё гэта можа апынуцца прыгожай, але пустой рэкламай. Сярэдзіна тыдня будзе спрыяльнай для ўсталявання новых знаёмстваў, работы з інфармацыяй, вучобы і пасрэдніцкай дзейнасці. У выхадныя не прымайце важных рашэнняў у адносінах да ўсё тых жа грошай.

РАК. Жаданне цалкам даверыцца чужым вопыту і мудрасці, а таксама спробы зрабіць іх абгрунтаваннем сваіх, не заўсёды прыстойных учынкаў не прынясе вам задавальнення ні ў пачатку, ні ў канцы тыдня. У чацвер, магчыма, вы пераканаецеся ў большай каштоўнасці асабістага жыццёвага вопыту, чым кніжнага, і своечасова, а галоўнае сумленна возьмеце на сябе адказнасць за свае ўчынкі, што, на думку астролага, вельмі станоўча адаб'ецца на вашым аўтарытэце.

ЛЕЎ. Гэты тыдзень можа стаць перыядам непаразуменняў з сябрамі, крушэння ілюзорных планаў і праектаў. Ён таксама дасць вам магчымасць пазбавіцца ад ілюзій і знайсці больш асабістай волі. Аднак дзеля гэтага вам трэба пагадзіцца з думкай, што ніхто нічога вам не павінен, а за свае промахі, роўна як і ўдачы, адказваеце толькі вы асабіста.

ДЗЕВА. У пачатку тыдня пастарайцеся не будаваць ніякіх планаў у адносінах да кар'еры, умацавання аўтарытэту і свайго становішча ў грамадстве. Вы можаце пераацаніць свае сілы і недаацаніць сілу абставін, што прывядзе да крушэння гэтых планаў ужо ў сярэдзіне тыдня. Будзьце сумленнымі перад самімі сабой і прама адкажыце сабе: ці патрэбна, па вялікім рахунку, вам тое, чаго вы дамагаецеся?

ШАЛІ. Не выключана, што вас на гэтым тыдні могуць крануць усялякія таямніцы і схаваныя ад пабочнага позірку справы. Верагодная імавернасць плётак, інтрыг і рознага роду закулісных дзеянняў. Урэшце, іх вынікі будуць знаходзіцца ў прамой залежнасці ад вашых паводзін. Здолейце не пабаяцца праўды, няхай нават самай непрыемнай — і ніякія падкопы не здолеюць паўплываць у гэты час на ход вашага жыцця.

СКАРПІЁН. У пачатку тыдня вам неабходна памятаць аб тым, што непрыемныя змяненні прыходзяць туды, дзе застой, і ўзнімаюць менавіта тыя праблемы, ад якіх чалавек сам адвярнуўся. Таму не старайцеся шукаць у гэты час прычыны розных засмучэнняў у нешанцаванні і варожых падкопах. Толькі паглыбіўшыся ў сябе і сумленна прааналізаваўшы свае памылкі і пралікі, вы здолееце з гонарам вытрываць экзамен на раптоўнасці. У сярэдзіне тыдня не прапусціце неблагія шанцы пашырыць свой кругагляд дзякуючы набыццю новых кніг і цікавым сустрэчам.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні асноўнай праблемай стануць вашы паводзіны з партнёрамі, пошук кампрамісаў у спрэчных сітуацыях і высвятленне адносін. Прымаўка "Кепскі мір лепш за добрую сварку" — для вас. Не спяшайцеся абрываць яшчэ патрэбныя партнёрскія сувязі, бо часам будзе дастаткова сумленных, але спакойных і тактоўных слоў, каб змяніць сітуацыю на сваю карысць.

КАЗЯРОГ. У пачатку тыдня ў сваёй прафесійнай дзейнасці пастарайцеся пазбегнуць непаразуменняў як з начальствам, так і з падначаленымі, разам з тым не адыходзьце ад прамога вырашэння праблемных сітуацый. У сярэдзіне тыдня дзякуючы правільна падабраным словам і ўменню ўвязаць разам некаторыя супярэчлівыя факты вы здолееце выйсці пераможцам з вышэйзначаных сітуацый.

ВАДАЛЕЙ. У сямейных і хатніх справах у пачатку тыдня вам прыйдзецца кіравацца прымаўкай "Как аукнется, так и откликнется". Будзьце адкрытымі і не дапускайце са свайго боку тайнага намеру ў адносінах да хатніх. У сярэдзіне тыдня красамоўе дазволіць не толькі пераканаць акружэнне ў карысці вашых ініцыятыў і напрацовак, але і дапаможа знайсці аднадумцаў. У выхадныя не задумвайце вырашэння глабальных сямейных праблем, абставіны не будуць вам спрыяць. Лепш адпачніце.

РЫБЫ. У пачатку тыдня засцерагайцеся плётак і любых скажэнняў вашых слоў. Выказвайцеся проста і зразумела, не злоўжывайце вычварнай мовай і шматслоўем. У сярэдзіне тыдня развážнасць, ашчаднасць і ўменне бачыць сутнасць з'яў дазволяць вам паспяхова і лёгка вырашыць некаторыя сямейныя праблемы і зрабіць больш утульным ваш дом. У выхадныя супрацьпаказана любое інтэлектуальнае напружанне, правядзіце іх у простых хатніх клопатах.

Даўгі і змрочныя перспектывы

Быццам не заўважаючы рэальнага жыцця, афіцыйныя СМІ звыкла трубяць аб добратворных "пераменах" за пяць гадоў кіравання краінай А.Лукашэнкай. Але пра што можна дудзець, калі даўгі не самага дрэннага калгаса "Чырвоны сцяг" Докшыцкага раёна склалі на пачатак лета толькі па доўгатэрміновых крэдытах амаль 41 млрд. рублёў. Сума значная, бо складае чацвёртую частку ўсяго раённага бюджэту. Акрамя гэтага ў саўгасе "Камунар" такіх даўгоў накапілася на 36 млрд. рублёў, у саўгасе "Сітцы" — на 25, імя Чэрныша — на 17 мільярдаў, а яшчэ восем калгасаў маюць запазычанасці больш як 10 млрд. рублёў кожны. Толькі "Зара камунізму" — разлічыўся перад банкамі за ўсе атрыманыя раней ссуды і яшчэ тры гаспадаркі маюць такую магчымасць. А вось астатнія, усяго 13 калгасаў, не ў сілах аплаціць нават не ранейшыя даўгі, а крэдыты апошніх двух гадоў. Іх ужо нішто і ніхто не выратуе, і ўсё больш пагрозліва насоўваецца перспектыва роспуску.

Уладзімір ШЫК.

Чужых валютчыкаў вылічылі хутка

Супраць траіх жыхароў латвійскага горада Даўгаўпілса Глыбоцкі РАУС распачаў крымінальную справу. Гэтыя маладыя дваццацігадовыя рускія хлопцы працавалі ў прыватных фірмах і вырашылі летам добра зарабіць на даверлівых беларусах. Дзеля гэтага купілі за 40 долараў некалькі па-майстэрску падробленых 100-доларавых банкнот, перавязлі праз граніцу і шукалі пакупнікоў на цэнтральным калгасным рынку. Толькі не ўлічылі дзялкі цяперашніх нашых рэалій. На Глыбоцкім рынку за валютчыкамі, як і ўсюды, палююць, і таму чужых міліцыянеры хутка вылічылі і затрымалі. Закончыцца гэта гісторыя для гасцей з Латвіі магла толькі канфіскацыяй валюты і кароткатэрміновым арыштам, а вось за фальшывыя долары ім пагражае працяглы турэмны тэрмін.

Уладзімір ШАЙКОЎ.

Пятница, 23 июля

Белорусское телевидение

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 0.05 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
9.10 Дневник Международного фестиваля искусств "Славянский базар в Витебске-99".
9.30 Детский экран. "Все дело в шляпе".
9.55 Мультфильм.
10.05 Уроки Н.Новожиловой.
10.30 Усадьба. Программа для дачников.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви". Телесериал (Италия).
11.55 Сделано в Беларуси. СП "Лукойл — Беларусь".
12.10 Четвертое измерение. Научно-популярная программа.
12.35 Мультфильмы.
13.10 "Рыжий, честный, влюбленный". Худ.фильм. 2-я серия.
14.25 "Веселая радуга". Фильм-концерт.
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?" (Канада).
15.35 Судьба моя и надежда. Социальная реабилитация инвалидов.
16.00 Регион. Передача из Витебска.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.15 "Древо жизни". Телеочерк о династии художников Бархатковых.
17.40 Наш край. "Беларусь в зеркале мемуаров". Рассказывает Адам Мальдис.
18.05 "Верность любви". Телесериал (Италия).
18.40 Дневник Международного фестиваля искусств "Славянский базар в Витебске-99".
19.15 "Сегодня с вами..." Профессор, кардиохирург Вячеслав Янушко.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", рубрика "Зоовести".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.30 "Славянский базар в Витебске-99". Международный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни. День первый. Трансляция из Витебска.
23.40 Ток-шоу "Карамболь" на "Славянском базаре".
0.15 Криминальная хроника.
0.20 Таиландский бокс. Международный турнир.

ОРТ

05.00 Телеканал "Доброе утро".
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
08.15 "Во имя любви".
09.15 Маски-шоу.
09.40 Смак.
10.00 Мультсеанс: "Заяц, который любил давать советы".
10.10 Сериал "Звездные воины".
13.30 Программа "Вместе".
14.15 Приключенческий фильм "Путешествие Нетти Ганн".
16.00 "Во имя любви".
17.15 Сериал "Графиня де Монсоро".
18.15 Док.детектив. "Дневник убийцы. Дело 1996 года".
18.45 "Ералаш".
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.40 Погода.
20.45 Детектив "Двойной удар".
22.10 Людмила Кучма в программе "Женские истории".
22.55 Триллер "Шепот".

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия.
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра "Программа передач".
07.15 Тысяча и один день.
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары - почтой.
09.10 "Миледи". Сериал.
10.00, 16.00, 19.00, 23.10 Вести.
15.25 "Первые поцелуи". Сериал.
16.30 "Башня".
17.00 Гомеопатия и здоровье.
17.05 Комедия "Первая ласточка".
18.25 "Да, господин премьер-министр". Сериал.
19.40 Подробности.
19.55 "Городок".
20.25 Комедия "Земные девушки легко доступны".
22.20 Подиум д'арт.
22.55 Дежурная часть.
23.40 Дневник фестиваля "Славянский базар в Витебске".
00.05 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 "Закрытая книга". В.Каверин.
08.05 Консилиум.
08.35 "Люди театра". В.Самойлов.
09.05, 21.40 "Айрик". Худ.фильм.
10.25 "Карильон". Конкурс звонарей в Бельгии.
10.50 "Российский курьер". Якутия.
11.40, 20.45 После новостей...
12.00 "Откровение". М.Кабаков.
12.15 Художник М.В.Нестеров.
13.00 "Время музыки". Тележурнал.
13.45 "Путешествие к Чехову". Фильм 2-й. "Знаменитость N 877". Авторская программа В.Я.Лакшина.
14.50 Живое дерево ремесел.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "История принцессы-гусыни". Худ.фильм.
16.50 "Картина". Телеспектакль.
17.40 Страна Фестивалия.
18.05 Очевидное-невероятное. Век XXI.
18.35 Поет М.Биешу.
18.45 "Кто там..." Авторская программа В.Верника.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 "Царская ложа". Ульяна Лопаткина.
20.30 Власть факта.
21.05 "Кумиры". Е.Шварц.
21.30 Играет Федерико Мондельчи.

НТВ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 "Сегодня утром".
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45, 14.20 Сегодняшко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50 Впрок.
07.25, 17.40 Криминал.
07.35 Я - телохранитель.
08.10 Сериал "Солдаты удачи".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Детектив "Шерлок Холмс и доктор Ватсон". "Кровавая надпись".
10.30 Криминал. "Чистосердечное признание".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает...
13.30 Сериал "Доктор Куин, женщина-врач".
15.30 Сериал "Нью-Йорк. Центральный парк".
16.25 Впрок.
16.50 Футбольный клуб.
18.35 Детектив "Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона". "Король шантажа".
19.50 Намедни-64.
20.30 "Итого".
21.45 "Криминальная Россия. "Как украсть миллиард".
22.15 Худ.фильм "Мамочка - маньяк-убийца".

8-й канал

18.00, 21.25, 23.45 Погода на завтра.
18.05 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25 Мой дом, моя крепость.
18.30 Художественный фильм "Василий Буслаев".
20.00 Holiday USA.
20.30 Вечарніца.
20.45 Музыка на телеканале.
21.15 Отдых и туризм.
21.30 Между прочим.
21.45 Деми Мур в художественном фильме "Стриптиз".

ТВ-6

05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20, 22.45 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00 ТСН-6.
08.10, 23.10 Те Кто.
08.25 СВ шоу.
08.50, 09.50, 14.20 Телемагазин в Минске.
09.00 Сериал "Династия II. Семья Колби".
10.10 Наша музыка. "Машина времени".
11.10 Сериал "Вавилон 5".
14.10 "Знак качества".
14.40 Сериал "Просто Мария".
15.30 Мультсериал "Головокружительные приключения Билли и Теда".
15.55 Сериал "Готовы или нет".
16.25 ДИСК-канал.
17.30, 00.30 Сериал "Грейс в огне III".
17.55 "Шоу Бенни Хилла".
19.00 "Новости дня".
19.30 "Скандалы недели".
20.00 "ОБОЗ".
20.55 Триллер "Дух мщения".
23.00 Шесть новостей дня.
23.25 "Радио-хит".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №922